

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.4.2012
COM(2012) 173 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Στοχεύοντας σε μια ανάκαμψη με άφθονες θέσεις απασχόλησης

{SWD(2012) 90 final}
{SWD(2012) 92 final}
{SWD(2012) 93 final}
{SWD(2012) 95 final}
{SWD(2012) 96 final}
{SWD(2012) 97 final}
{SWD(2012) 98 final}
{SWD(2012) 99 final}
{SWD(2012) 100 final}

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Στοχεύοντας σε μια ανάκαμψη με άφθονες θέσεις απασχόλησης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η στρατηγική της ΕΕ «Ευρώπη 2020 για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» έχει θέσει ως στόχο το 75% των ατόμων ηλικίας 20-64 ετών να απασχολείται έως το 2020¹. Εάν είναι να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, η απασχόληση στην ΕΕ θα πρέπει να αυξηθεί κατά 17,6 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας σε σχέση με το σημερινό της επίπεδο. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της κρίσης το ποσοστό απασχόλησης μειώθηκε στο 68,9% (κατά το τρίτο τρίμηνο του 2011)² και η ανεργία στην ΕΕ παρέμεινε σταθερά πάνω από 9,5% από τις αρχές του 2010 και ανήλθε στο όριο του 10,2% τον Φεβρουάριο του 2012. Παρότι έως τα μέσα του 2011 δημιουργήθηκαν 1,5 εκατ. νέες θέσεις εργασίας, ελάχιστα αντισταθμίζουν τις 6 εκατομμύρια θέσεις εργασίες που χάθηκαν στην ΕΕ από το 2008. Η επιβράδυνση της ανάπτυξης από τα μέσα του 2011, οι λιγότερο ευοίωνες προοπτικές για το 2012³ και η διεύρυνση των αποκλίσεων που παρατηρούνται μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ περιφερειών, κατέστησαν ακόμη πιο φιλόδοξη την πρόκληση όσον αφορά την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας.⁴

Εκτός από την ύφεση που αναμένεται σε ορισμένες χώρες και μια παρατεταμένη κρίση δημόσιου χρέους, τις οικονομικές δραστηριότητες στην Ευρώπη μεταβάλλουν μακρόπνοες διαρθρωτικές αλλαγές που επηρεάζουν τη σχετική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στην παγκόσμια οικονομία, όπως είναι η ανάγκη μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποδοτικής χρήσης των πόρων, η γήρανση του πληθυσμού σε συνδυασμό με πολύπλοκα πληθυσμιακά ρεύματα, καθώς και οι ραγδαίες τεχνολογικές μεταβολές σε συνδυασμό με την άνοδο μεγάλων αναδυόμενων οικονομιών. Οι εν λόγω διαρθρωτικές αλλαγές επηρεάζουν και θα συνεχίσουν να επηρεάζουν τις αγορές εργασίας με διάφορους τρόπους, ιδίως όσον αφορά τη δημιουργία και τη διατήρηση θέσεων εργασίας. Οι δυναμικές και χωρίς αποκλεισμούς αγορές εργασίας, στις οποίες τα άτομα διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα, έχουν πολύ μεγάλη σημασία για να ενισχυθεί αντί να μειωθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας, υπό το πρίσμα των εξελίξεων αυτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συνθήκης η πλήρης απασχόληση και η κοινωνική συνοχή αποτελούν στόχους της ΕΕ. Οι στόχοι αυτοί εξακολουθούν να αποτελούν τις βασικές μέριμνες των πολιτών της ΕΕ και αποτελούν τον πυρήνα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής Ευρώπη 2020 – Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, COM (2010) 2020, της 3ης Μαρτίου 2010· Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2010.

² Τριμηνιαία επισκόπηση της απασχόλησης και της κοινωνικής κατάστασης στην ΕΕ, Μάρτιος 2012.

³ Σύμφωνα με την ενδιάμεση πρόβλεψη των υπηρεσιών της Επιτροπής τον Φεβρουάριο του 2012 το ΑΕΠ στην ΕΕ πρόκειται να παραμείνει στάσιμο το 2012, ενώ στη ζώνη του ευρώ θα υπάρξει ελαφρά ύφεση.

⁴ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «*Τάσεις και προκλήσεις της αγοράς εργασίας*».

Οι προοπτικές αύξησης της απασχόλησης εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα της ΕΕ να ωθήσει την οικονομική μεγέθυνση μέσω κατάλληλων μακροοικονομικών, βιομηχανικών και καινοτομικών πολιτικών. Παράλληλα, η ενίσχυση της ανάπτυξης με άφθονες θέσεις εργασίας αναμφισβήτητα απαιτεί πολιτικές απασχόλησης που να διαμορφώνουν ευνοϊκές συνθήκες για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, διευκολύνουν τις θετικές μεταβολές, αυξάνουν την προσφορά εργασίας και βελτιώνουν τον τρόπο που αυτή ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας από γεωγραφική άποψη και σχετικά με τις προσφερόμενες δεξιότητες. Πέραν της βραχυπρόθεσμης συμβολής τους στην ανάκαμψη, οι πολιτικές για την απασχόληση αποτελούν επίσης βασικές κοινωνικές επενδύσεις οι οποίες εμποδίζουν τη συσσώρευση μεγαλύτερου κοινωνικού και δημοσιονομικού κόστους σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα⁵. Η ετήσια έρευνα για την ανάπτυξη της ΕΕ για το 2012 τονίζει την ανάγκη να αναληφθεί αποφασιστική δράση, έτσι ώστε να ενισχυθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας και να εξασφαλιστεί η ανάκαμψη σε συνδυασμό με τη δημιουργία θέσεων εργασίας, και το μήνυμα αυτό επανέλαβαν με έμφαση οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2012⁶.

Η παρούσα ανακοίνωση πολιτικής έχει σκοπό να συμπληρώσει τις προτεραιότητες σχετικά με την απασχόληση της ετήσιας έρευνας για την ανάπτυξη παρέχοντας μεσοπρόθεσμη πολιτική καθοδήγηση σε σχέση με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την απασχόληση. Αποτελεί συνέχεια των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση⁷, καθορίζει ενέργειες που απαιτούν ιδιαίτερη έμφαση στην παρούσα συγκυρία και αποσκοπεί στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ όλων των παραγόντων και στην ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας, έτσι ώστε να τεθούν σε κίνηση οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις στον τομέα της απασχόλησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ανταποκρίνεται επίσης στην έκκληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου⁸ να στηριχτεί η νέα οικονομική διακυβέρνηση με τη στενότερη παρακολούθηση της πολιτικής απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής, ιδίως όπου οι πολιτικές αυτές μπορούν να συμβάλουν στη μακροοικονομική σταθερότητα και την ανάπτυξη⁹.

Η παρούσα ανακοίνωση συνοδεύεται από μια σειρά εγγράφων εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, στα οποία αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο οι πολιτικές για την απασχόληση στηρίζουν την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη σε συνεργασία με άλλους τομείς πολιτικής. Η παρούσα δέσμη μέτρων για την απασχόληση στο σύνολό της όχι μόνο προωθεί την εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ για το 2020 «Νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας», αλλά συμβάλλει και στην υλοποίηση, με τη βελτίωση των συνεργειών, των εμβληματικών πρωτοβουλιών, όπως είναι το «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη», η «Ένωση καινοτομίας», η «Νεολαία σε κίνηση», η «Αξιοποίηση των πόρων της Ευρώπης», «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης» και η «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού». Η παρούσα δέσμη μέτρων για την απασχόληση δείχνει επίσης τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να

⁵ Όπως σημειώνεται στη δήλωση των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2012, «Η ανάπτυξη και η απασχόληση θα ανακάμψουν μόνον εφόσον ακολουθήσουμε μια προσέγγιση συνεπή και ευρεία, η οποία να συνδυάζει ευφυή δημοσιονομική εξυγίανση που θα διασφαλίζει επενδύσεις στη μελλοντική ανάπτυξη, υγιείς μακροοικονομικές πολιτικές και ενεργή στρατηγική απασχόλησης, διαφυλάσσοντας την κοινωνική συνοχή».

⁶ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 1-2 Μαρτίου 2012.

⁷ Απόφαση 2010/707/ΕΕ του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών.

⁸ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 2011

⁹ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 2012.

κινητοποιηθεί ο προϋπολογισμός της ΕΕ, ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, για να στηρίξει τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και να συμβάλει στην πραγματοποίηση των αναγκαίων επενδύσεων εν μέσω συνθηκών οικονομικής ύφεσης.

Παρότι η δυναμική της αγοράς εργασίας θα πρέπει να ενεργοποιηθεί κυρίως σε εθνικό επίπεδο, η παρούσα ανακοίνωση θέτει σε κίνηση τους μοχλούς της ΕΕ, έτσι ώστε να στηρίξει την ανάκαμψη που συνοδεύεται από άφθονες θέσεις εργασίας, τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς στην αγορά εργασίας, και προχωρώντας και άλλο στην οδό μιας πραγματικής ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.

1. ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η στήριξη της δημιουργίας θέσεων εργασίας και η (ανα)κατανομή του εργατικού δυναμικού θα πρέπει να αποσκοπούν στους αναπτυσσόμενους βιώσιμους τομείς, δραστηριότητες και επιχειρήσεις, ιδίως μεταξύ των ΜΜΕ¹⁰. Η πολιτική πρέπει να στοχεύει σε περαιτέρω βελτιώσεις όσον αφορά τόσο την παραγωγικότητα όσο και την απασχόληση, συμβάλλοντας σε μια κατανομή των ανθρώπινων πόρων που να αντιστοιχεί στις οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες, όπως προσδιορίζονται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», και να επιτυγχάνει την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ τομέων εμπορεύσιμων και τομέων μη εμπορεύσιμων αγαθών. Θα πρέπει επίσης να βελτιώσει την κατάσταση των πιο εύάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας, όπως είναι οι νέοι, οι γυναίκες, οι εργαζόμενοι με λιγότερα προσόντα, οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας, καθώς και οι εργαζόμενοι που προέρχονται από μια μειονότητα. Απηχώντας τις κυριότερες διαρθρωτικές οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη, τα οριζόντια μέτρα θα πρέπει να συμπληρωθούν με ειδικές ενέργειες σε τομείς με ιδιαίτερα ισχυρό δυναμικό, έτσι ώστε να προωθηθεί η ανάπτυξη που θα συνοδεύεται από πλούτο θέσεων εργασίας.

1.1. Ενίσχυση της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε όλους τους τομείς της οικονομίας με την ενθάρρυνση της ζήτησης εργασίας

Οι πολιτικές απασχόλησης συμβάλλουν στη διαμόρφωση συνθηκών που ευνοούν τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Με την εφαρμογή τους μπορεί να κινητοποιηθεί ο προϋπολογισμός της ΕΕ (και ιδίως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου) για την παροχή στήριξης¹¹. Εκτός από τα μέτρα από την πλευρά της προσφοράς, όπως οι επενδύσεις στις δεξιότητες και την ενεργοποίηση, και τις υπηρεσίες εύρεσης εργασίας, υπάρχει επίσης μια σειρά από εργαλεία που έχουν θετικό αντίκτυπο στη ζήτηση εργατικού δυναμικού:

- **Στοχοθετημένες επιδοτήσεις για νέες προσλήψεις.** Οι επιδοτήσεις για προσλήψεις έχουν χρησιμοποιηθεί εκτενώς από τα κράτη μέλη, ως μέσο απορρόφησης των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στην ανεργία και συχνά στοχεύουν τις μειονεκτούσες ομάδες. Η θέσπιση των κατάλληλων κινήτρων και η παροχή επιδοτήσεων για την πραγματοποίηση προσλήψεων αναμένεται να ενθαρρύνουν τους εργοδότες να προχωρήσουν σε νέες πραγματικές προσλήψεις και να δημιουργήσουν έτσι θέσεις εργασίας που αλλιώς δεν θα υπήρχαν. Η στοχοθέτηση

¹⁰ Στις ΜΜΕ οφείλεται το 85% της καθαρής αύξησης της απασχόλησης κατά την περίοδο 2002-2010.

¹¹ Πρέπει να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, αλλά παράλληλα να λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες που προβλέπουν οι κανόνες αυτοί για τις ενισχύσεις απασχόλησης, βλ. ιδίως τα άρθρα 15, 16, 40-42 του κανονισμού γενικής απαλλαγής, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 9 Αυγούστου 2008, L 214

ευάλωτων ομάδων, όπως οι νέοι και οι μακροχρόνια άνεργοι, μπορεί να έχει θετική επίδραση, ιδίως όταν οι επιδοτήσεις προσλήψεων συνδυάζονται με επιπλέον προσπάθειες για να βοηθηθεί ο πληθυσμός-στόχος.

- **Μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας κατά ουδέτερο από δημοσιονομική άποψη τρόπο** με τη μετάβαση σε περιβαλλοντικούς¹², καταναλωτικούς φόρους ή φόρους ακίνητης περιουσίας σε συνδυασμό με την κατάλληλη παρακολούθηση των αναδιανεμητικών τους επιπτώσεων. Σε πολλά κράτη μέλη υπάρχουν περιθώρια μείωσης των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης που αποτελούν τη μερίδα του λέοντος της φορολογικής επιβάρυνσης. Η στοχοθέτηση της μείωσης στις πιο ευάλωτες ομάδες, ιδίως στους χαμηλόμισθους, αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στην απασχόλησή τους και σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, κάτι που μπορεί να καταστήσει το μέτρο αυτό ως το κατεξοχήν εργαλείο για την αύξηση της ζήτησης εργατικού δυναμικού. Ωστόσο, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του πρέπει να προετοιμάζονται προσεκτικά, ώστε να μην έχουν αρνητικές συνέπειες στις προοπτικές απασχόλησης των μη επιλέξιμων (με τη στενή έννοια) ομάδων. Επιπλέον, μπορούν να υπάρξουν αρνητικές συνέπειες από τη μείωση των δαπανών, εάν αυτές δεν είναι κατάλληλα στοχοθετημένες.
- **Προώθηση και στήριξη της αυτοαπασχόλησης, των κοινωνικών επιχειρήσεων και των νεοσύστατων επιχειρήσεων.** Οι αναζητούντες εργασία που έχουν το κίνητρο να συστήσουν και να διευθύνουν μια επιχείρηση μπορεί να χρειαστεί να αντιμετωπίσουν σημαντικά εμπόδια, όπως είναι η έλλειψη επαγγελματικών ή επιχειρηματικών δεξιοτήτων, οι δυνατότητες καθοδήγησης και οι δυσχέρειες εξεύρεσης χρηματοδότησης. Η προώθηση της επιχειρηματικής νοοτροπίας, η μεγαλύτερη διαθεσιμότητα υπηρεσιών υποστήριξης και μικροχρηματοδότησης για νεοσύστατες επιχειρήσεις, καθώς και συστημάτων μετατροπής των επιδομάτων ανεργίας σε επιδοτήσεις για την ίδρυση επιχειρήσεων, παίζουν κύριο ρόλο στη διευκόλυνση της αυτοαπασχόλησης και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η στήριξη θα πρέπει να απευθύνεται σε ομάδες με το υψηλότερο δυναμικό (όπως οι άνεργοι με επαγγελματικές δεξιότητες, οι γυναίκες ή οι νέοι) και θα πρέπει να βασίζεται στη στενή συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης, των φορέων στήριξης των επιχειρήσεων και των φορέων χρηματοδότησης. Οι παράγοντες της κοινωνικής οικονομίας και οι **κοινωνικές επιχειρήσεις** συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και στην κοινωνική καινοτομία και χρειάζονται ειδική στήριξη, μεταξύ άλλων μέσω των κρατικών συμβάσεων και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση.
- **Μετατροπή της άτυπης ή της αδήλωτης εργασίας σε κανονική απασχόληση.** Η αδήλωτη εργασία είναι παράνομη. Επίσης, συνεπάγεται σοβαρές δημοσιονομικές επιπτώσεις λόγω της μείωσης των φορολογικών εσόδων και των πόρων της κοινωνικής ασφάλισης. Έχει αρνητικό αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και τα πρότυπα της εργασίας, καθώς και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση. Προσφέρει μια πενιχρή βάση για τη στοιχειοθέτηση συνταξιοδοτικών

¹² Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Χάρτης πορείας για τη μετάβαση σε μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών το 2050» (COM(2011) 112), η χρήση των εσόδων από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπής βάσει του συστήματος ΣΕΔΕ και από τη φορολογία του CO₂ για τη μείωση του κόστους εργασίας αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις για την απασχόληση.

δικαιωμάτων και για την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη. Η πρόληψη και η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, η πλήρης εφαρμογή της οδηγίας 2009/52/EK σχετικά με την επιβολή κυρώσεων και τους παράνομους εργαζόμενους, καθώς και η βοήθεια προς τους αδήλωτους εργαζόμενους, ώστε να ενταχθούν στην κανονική αγορά εργασίας, συμβάλλουν στη διαδικασία της δημοσιονομικής εξυγίανσης, στη δημιουργία πιο ισότιμων συνθηκών ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις και στη βελτίωση της ποιότητας της απασχόλησης. Είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών.

- **Αύξηση των καθαρών αποδοχών των εργαζομένων.** Οι ενδοεργασιακές παροχές χρησιμοποιούνται από διάφορα κράτη μέλη είτε για να μειωθεί η δυσπραγία των εργαζομένων είτε για να ενθαρρυνθεί η άσκηση απασχόλησης. Στα κοινά χαρακτηριστικά που διέπουν τα συστήματα συμπληρωματικών παροχών συγκαταλέγονται η στοχοθέτηση των εργαζομένων ή των νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα, καθώς και η σταδιακή κατάργηση των παροχών αυτών με την αύξηση των αποδοχών. Οι υψηλότερες καθαρές αποδοχές αποτελούν κίνητρο απασχόλησης για τους εργαζόμενους με χαμηλότερες δεξιότητες, ενώ, για ένα συγκεκριμένο επίπεδο αποδοχών, οι εργοδότες θα καλύπτουν ευκολότερα τις κενές θέσεις εργασίας χάρις στην άμβλυνση της μισθολογικής πίεσης. Ωστόσο, όταν σχεδιάζονται οι ενδοεργασιακές παροχές, θα πρέπει να αποφεύγονται οι παγίδες που συνεπάγονται οι χαμηλοί μισθοί. Θετικά αποτελέσματα επιτυγχάνονται όταν υπάρχουν σημαντικές διαφορές στις αποδοχές στο κάτω μέρος της κλίμακας κατανομής εισοδήματος.
- **Εκσυγχρονισμός των συστημάτων καθορισμού των μισθών, έτσι ώστε να συμβαδίζουν με την εξέλιξη της παραγωγικότητας και να συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας.** Οι μηχανισμοί καθορισμού των μισθών που εγγυώνται ότι η πραγματική αύξηση των μισθών αντικατοπτρίζει τις εξελίξεις σε σχέση με την παραγωγικότητα καθώς και τις συνθήκες στις τοπικές αγορές εργασίας αποτελούν προϋπόθεση προκειμένου η αύξηση της παραγωγής να μεταφράζεται δεόντως σε αύξηση της ζήτησης εργατικού δυναμικού και, τελικά, στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές των συλλογικών διαπραγματεύσεων, οι εξελίξεις στους μισθούς θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ανταγωνιστική θέση των κρατών μελών. Αν και η συγκράτησή τους μπορεί να κρίνεται απαραίτητη για ορισμένους τομείς ή κράτη μέλη, μπορεί να είναι εφικτό να γίνουν στοχοθετημένες αυξήσεις που θα συμβάλλουν στη διατήρηση της συνολικής ζήτησης, όπου οι μισθοί υστερούν σημαντικά σε σχέση με τις εξελίξεις στον τομέα της παραγωγικότητας.

1.2. Αξιοποίηση του δυναμικού δημιουργίας θέσεων εργασίας σε βασικούς τομείς

Η σημερινή Ευρώπη βρίσκεται απέναντι σε ριζικές διαρθρωτικές αλλαγές, που περιγράφει η στρατηγική «Ευρώπη 2020», όπως είναι ιδίως η μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποτελεσματικής χρήσης των πόρων, η δημογραφική γήρανση της κοινωνίας μας και οι ταχείες τεχνολογικές εξελίξεις. Για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις αυτές και για να μετατραπούν σε ευκαιρίες, η οικονομία μας θα πρέπει να υποστεί μια θεμελιώδη μεταμόρφωση κατά την επόμενη δεκαετία. Η μεταμόρφωση της οικονομίας προς τις προαναφερθείσες κατευθύνσεις θα επιτρέψει την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, θα εξασφαλίσει σημαντικές πηγές ανάπτυξης και απασχόλησης και θα ικανοποιήσει τις οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες. Στην ετήσια έρευνα για την ανάπτυξη για το έτος 2012 προσδιορίζονται τρεις βασικοί τομείς, ο καθένας από τους οποίους εμπεριέχει σημαντικό δυναμικό για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

- **Η αύξηση της απασχόλησης στην πράσινη οικονομία υπήρξε θετική** κατά τη συνολική περίοδο της ύφεσης και προβλέπεται να παραμείνει ιδιαίτερα υψηλή. Μόνον οι τομείς της ενεργειακής αποδοτικότητας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα μπορούσαν να δημιουργήσουν 5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας έως το 2020¹³. Η εξέλιξη των αγορών για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, οι πολιτικές για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, τα νέα κανονιστικά πλαίσια και οι μηχανισμοί που βασίζονται στην αγορά θα αλλάξουν τις βιομηχανικές και οικονομικές δομές, έτσι ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη αποδοτικότητα των πόρων, πράγμα που θα οδηγήσει στη μεταλλαγή πολλών θέσεων απασχόλησης σε όλους σχεδόν τους τομείς. Τη στιγμή που οι τομείς υψηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα θα κληθούν να αντιμετωπίσουν την πρόκληση που αποτελεί η μετάβαση στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποδοτικής χρήσης των πόρων, πολλές θέσεις εργασίας στους τομείς αυτούς θα μετατραπούν και νέες θέσεις εργασίας σε πράσινες δραστηριότητες ή σε δραστηριότητες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα θα δημιουργηθούν. Αυτό θα επηρεάσει διαφορετικά την κάθε περιοχή. Παρότι η μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία αποδοτικής χρήσης των πόρων θα ωφελήσει κυρίως τους εργαζόμενους υψηλών δεξιοτήτων, οι αναβαθμισμένες και βιώσιμες δραστηριότητες μεταποίησης και υπηρεσιών είναι πιθανό σε εύθετο χρόνο να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας μεσαίου επιπέδου δεξιοτήτων, ενώ οι εργαζόμενοι με χαμηλές δεξιότητες και οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας θα πρέπει να προσαρμοστούν. Είναι απαραίτητο να παρέχεται στήριξη από την αγορά εργασίας και να υπάρχει όραμα σχετικά με τις αναγκαίες δεξιότητες για να υποστηριχθεί και να αναπτυχθεί η πράσινη οικονομία και η αποδοτική χρήση των πόρων, όπως αποδεικνύεται από το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής¹⁴. Για την επιτυχή διαχείριση αυτής της μείζονος μετάβασης απαιτείται να καταβάλουν προσπάθειες από κοινού η ΕΕ και τα κράτη μέλη.
- **Η απασχόληση στους τομείς της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας στην ΕΕ αυξάνει ταχέως** εξαιτίας της γήρανσης του πληθυσμού και της επέκτασης των σχετικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να ικανοποιηθούν καλύτερα οι απαιτήσεις ποιότητας και η αυξανόμενη ζήτηση για την παροχή εξατομικευμένης φροντίδας και επαγγελματικών κοινωνικών υπηρεσιών. Το μέγεθος και η ταχεία ανάπτυξη στους εν λόγω τομείς (διπλάσια σε σχέση με τη συνολική αύξηση της απασχόλησης) συνεπάγονται ότι θα παραμείνουν βασική κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης κατά τα επόμενα έτη. Για να αξιοποιηθεί αυτό το δυναμικό δημιουργίας θέσεων εργασίας, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν μια σειρά από προκλήσεις στους τομείς αυτούς: οι αυξημένες ελλείψεις επαγγελματιών στον τομέα της υγείας, η γήρανση του εργατικού δυναμικού και η ανεπάρκεια των νέων προσλήψεων για την αντικατάσταση όσων συνταξιοδοτούνται στον τομέα αυτό· η εμφάνιση νέων μορφών υγειονομικής περίθαλψης για την αντιμετώπιση πολλαπλών χρόνιων παθήσεων, η αυξανόμενη χρήση τεχνολογιών που απαιτούν νέους συνδυασμούς δεξιοτήτων, καθώς και οι ανισορροπίες στο επίπεδο των δεξιοτήτων

¹³ Με βάση διαφορετικά μοντέλα, έως το 2020, η εφαρμογή των επιμέρους μέτρων για την ενεργειακή αποδοτικότητα θα μπορούσε να δημιουργήσει ή να διατηρήσει δύο εκατομμύρια πράσινες θέσεις εργασίας, ενώ η ανάπτυξη του δυναμικού απασχόλησης στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας εκτιμάται σε τρία εκατομμύρια θέσεις εργασίας - Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Εκμετάλλευση του δυναμικού απασχόλησης στην πράσινη οικονομία».

¹⁴ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Εκμετάλλευση του δυναμικού απασχόλησης της πράσινης ανάπτυξης».

και των μεθόδων εργασίας. Επιπλέον, οι δυσχερείς συνθήκες εργασίας καθώς και οι χαμηλές αποδοχές σε συνδυασμό με τη βραδεία εξέλιξη τους αποτελούν τροχοπέδη στις προσλήψεις εργαζομένων και την παραμονή τους στις θέσεις εργασίας. Η διατήρηση της προσφοράς και της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας σε επαρκές επίπεδο στο πλαίσιο αυξημένων δημοσιονομικών περιορισμών αποτελεί πρόκληση τόσο κοινωνική όσο και για την απασχόληση και τεκμηριώνεται στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.¹⁵ Επιπλέον, εξαιτίας των δημογραφικών και οικογενειακών αλλαγών και της ανάγκης να εξισορροπηθεί καλύτερα ο ιδιωτικός με τον επαγγελματικό βίο, αναπτύσσονται νέες υπηρεσίες που καλύπτουν ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και αποτελούν πηγή απασχόλησης, όπως καταγράφεται επίσης στο αντίστοιχο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, για το οποίο διοργανώνεται δημόσια διαβούλευση¹⁶.

- **Η ζήτηση για επαγγελματίες στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) εξακολουθεί να αυξάνεται.** Η απασχόληση επαγγελματιών στις ΤΠΕ αυξήθηκε κατά περίπου 3% ετησίως και η ζήτηση εργατικού δυναμικού ήταν μεγαλύτερη από την προσφορά. Η ανάπτυξη και η υιοθέτηση των εφαρμογών ΤΠΕ θα αποκτήσει καίρια σημασία για την τόνωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, για την αύξηση της απασχόλησης. Προκειμένου οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και οι εργαζόμενοι να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις και ικανότητες ως προς τη χρήση των ΤΠΕ, θα χρειαστεί να γίνουν σημαντικές προσπάθειες στον τομέα της εκπαίδευσης, στις πολιτικές δεξιοτήτων για τους εργαζόμενους, αλλά και στον τομέα των υποδομών, όπως φαίνεται στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής¹⁷.

1.3. Κινητοποίηση των κονδυλίων της ΕΕ για τη δημιουργία θέσεων εργασίας

Τα ταμεία της πολιτικής συνοχής (το ΕΚΤ, το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής), καθώς και το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ αποτελούν σημαντικές πηγές επενδύσεων για την τόνωση της βιώσιμης ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Συμβάλλουν στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην Ένωση. Για τα έτη 2014-2020 η Επιτροπή πρότεινε τα χρηματοδοτικά αυτά μέσα να ευθυγραμμιστούν στενά με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»¹⁸. Έχει πρωταρχική σημασία οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές να αξιοποιήσουν πλήρως τους διαθέσιμους πόρους με στόχο τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα, έτσι ώστε η Ευρώπη να αναπτύξει και να πραγματώσει το οικονομικό της δυναμικό, αυξάνοντας την απασχόληση καθώς και την παραγωγικότητά της.

Το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο** (ΕΚΤ) συγχρηματοδοτεί μέτρα ενεργοποίησης της αγοράς εργασίας, όπως είναι οι επιδοτήσεις πρόσληψης, τα μαθήματα επαγγελματικής και επιχειρηματικής κατάρτισης, τα προγράμματα μικροχρηματοδότησης, καθώς και ο

¹⁵ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Ένα σχέδιο δράσης για το εργατικό δυναμικό της ΕΕ στον τομέα της υγείας».

¹⁶ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Αξιοποίηση του δυναμικού απασχόλησης των προσωπικών και των οικιακών υπηρεσιών».

¹⁷ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Εκμετάλλευση του δυναμικού απασχόλησης των ΤΠΕ».

¹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Προϋπολογισμός για την «Ευρώπη 2020» - Μέρος Ι, COM(2011) 500 της 29ης Ιουνίου 2011.

σχεδιασμός και η εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης σε ολόκληρη την ΕΕ. Για την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή έχει προτείνει ελάχιστη χρηματοδότηση του ΕΚΤ ύψους τουλάχιστον 84 δισ. ευρώ, προκειμένου να καλυφθούν οι επενδυτικές προτεραιότητες, όπως η πρόσβαση στην απασχόληση για όσους αναζητούν εργασία και για τα άτομα χωρίς εργασία, η βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων που ούτε σπουδάζουν ούτε εργάζονται ούτε ακολουθούν κάποια κατάρτιση, μεταξύ άλλων με τις «Εγγυήσεις για τους νέους», η αυτοαπασχόληση, η επιχειρηματικότητα και η δημιουργία επιχειρήσεων, καθώς και οι επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη και η ανάπτυξη ικανοτήτων στη δημόσια διοίκηση.

Η συμβολή του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)** στη δημιουργία θέσεων εργασίας κατά την περίοδο 2014-2020 θα ενισχυθεί με την προτεινόμενη επικέντρωση των πόρων στην έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και τη στήριξη της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής αποδοτικότητας. Το ΕΤΠΑ θα επενδύσει επίσης στον τομέα των ΤΠΕ και συμπληρώνει τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ για την προώθηση της απασχόλησης και την υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, χρηματοδοτώντας, για παράδειγμα, την εκπαίδευση, τις υποδομές των υπηρεσιών κατάρτισης και απασχόλησης, καθώς και τη στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων. Θα στηρίζει επίσης τις επενδύσεις στην υγεία και τις κοινωνικές υποδομές.

Ο **ευρωπαϊκός μηχανισμός μικροχρηματοδότησης Progress** στηρίζει τους αυτοαπασχολούμενους και τις μικροεπιχειρήσεις χορηγώντας εγγυήσεις και χρηματοδοτώντας επενδύσεις για μεσολαβητές μικροχρηματοδότησης σε όλη την ΕΕ. Ο μηχανισμός αυτός αναμένεται να διαθέτει 500 εκατομμύρια ευρώ για τη χορήγηση μικροδανείων με κονδύλια της περιόδου 2007-2013, και η Επιτροπή πρότείνει να παραταθεί κατά την περίοδο 2014-2020 για να αντιμετωπιστούν υποχρηματοδοτούμενα τμήματα της αγοράς και να βελτιωθεί η πρόσβαση των κοινωνικών επιχειρήσεων σε πηγές χρηματοδότησης. Η διαθεσιμότητα της μικροχρηματοδότησης υποστηρίζεται επίσης από ορισμένα παράπλευρα εργαλεία που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ ή το ΕΚΤ.

Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)**, το οποίο η Επιτροπή πρότείνει επίσης να διατηρηθεί την περίοδο 2014-2020, βοηθάει στη διαχείριση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης συγχρηματοδοτώντας μέτρα επανακατάρτισης και αναζήτησης εργασίας για τους εργαζόμενους που πλήττονται από απολύσεις μεγάλης κλίμακας λόγω των μεταβολών στη διάταξη των παγκόσμιων εμπορικών ροών.

Το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)** υποστηρίζει τη διαφοροποίηση της εργασίας με την ανάληψη μη γεωργικών δραστηριοτήτων και την ανάπτυξη μικρών γεωργικών επιχειρήσεων, επενδύοντας στις δεξιότητες, τη μεταφορά γνώσης και τη βοήθεια προς νεοσύστατες επιχειρήσεις νέων γεωργών.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας, που θα ενσωματωθεί την περίοδο 2014-2020 σε ένα ενιαίο **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)**, υποστηρίζει τη μετάβαση στη βιώσιμη αλιεία, καθώς και τη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών, μεταξύ άλλων μέσω της κατάρτισης και της στήριξης μικρών επιχειρήσεων.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Επιτροπή προτείνει:

- ένα σύνολο βασικών ενεργειών απασχόλησης για την πράσινη οικονομία·
- ένα σχέδιο δράσης για την απασχόληση στην υγειονομική περίθαλψη·
- ένα σύνολο βασικών ενεργειών για την απασχόληση στις ΤΠΕ,

το καθένα από τα οποία επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση και αναλύεται περαιτέρω στο αντίστοιχο έγγραφο εργασίας.

Η Επιτροπή δρομολογεί:

- διαβούλευση σχετικά με το δυναμικό ποιοτικών θέσεων εργασίας στον τομέα των προσωπικών και οικιακών υπηρεσιών·
- διαβούλευση για τη δημιουργία στο επίπεδο της ΕΕ μιας πλατφόρμας μεταξύ των επιθεωρήσεων εργασίας και άλλων οργάνων επιβολής του νόμου για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, με σκοπό τη βελτίωση της συνεργασίας, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τον καθορισμό κοινών αρχών για τις επιθεωρήσεις έως το τέλος του 2012·

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και το Συμβούλιο:

- να προωθήσουν χωρίς αργοπορία τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και, με βάση τις κατευθύνσεις πολιτικής στην παρούσα ανακοίνωση, να υιοθετήσουν μια φιλόδοξη προσέγγιση και πολιτικές για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων απασχόλησης (στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων).

2. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η δυναμικότητα των αγορών εργασίας εξασφαλίζεται μόνο εάν οι πολιτικές απασχόλησης διευκολύνουν τις μεταβάσεις που βελτιώνουν την παραγωγικότητα και την ποιότητα των θέσεων απασχόλησης, εάν το εργατικό δυναμικό διαθέτει τις κατάλληλες δεξιότητες και επαρκή κινητικότητα για να ανταποκριθεί στις γεωγραφικές τάσεις των κενών θέσεων εργασίας. Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας, στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου και στη γεωγραφική κινητικότητα, έτσι ώστε το εργατικό δυναμικό της ΕΕ να εξοπλιστεί καλύτερα για τις αλλαγές και να δημιουργηθούν ευκαιρίες απασχόλησης.

2.1. Μεταρρύθμιση των αγορών εργασίας

Οι κοινές αρχές της ΕΕ για την ευελιξία-ασφάλεια εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό ορόσημο για την οικοδόμηση δυναμικών αγορών εργασίας, καθώς επιδιώκουν να ενισχύσουν τη συμμετοχή των κρατών μελών σε μια σταθερή πορεία ολοκληρωμένων μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας. Η ευελιξία-ασφάλεια συγκεντρώνει μια σειρά πολιτικών για την αγορά εργασίας (ρυθμίσεις συμβάσεων, ενεργά μέτρα για την αγορά εργασίας, διά βίου μάθηση και συστήματα κοινωνικής προστασίας) με ολοκληρωμένο και συνεκτικό τρόπο για την προώθηση τόσο της ευελιξίας όσο και της ασφάλειας και για να κάνει τις αγορές πιο ανθεκτικές στις διαδικασίες οικονομικής προσαρμογής.

Σε όλη την περίοδο της κρίσης ορισμένα κράτη μέλη προχώρησαν σε σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας και υιοθέτησαν προσωρινά μέτρα για τη διατήρηση της απασχόλησης. Ωστόσο, είναι σαφές ότι η πρόοδος προς την επίτευξη μεγαλύτερης ευελιξίας και ασφάλειας υπήρξε πενιχρή και άνιση. Υπό το πρίσμα των δημοσιονομικών περιορισμών η εν εξελίξει συζήτηση για την ευελιξία-ασφάλεια της ΕΕ στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας *Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας*

επέτρεψε να προσδιοριστεί μια σειρά αναγκαίων μέτρων που θα βοηθήσουν τις αγορές να προσαρμοστούν στην κρίση και στις διαρθρωτικές προκλήσεις στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». ¹⁹

Η ανάληψη περαιτέρω μέτρων στο πλαίσιο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας θα πρέπει να καλύπτει ειδικότερα τις ακόλουθες πτυχές:

2.1.1. Εξασφάλιση των μεταβάσεων στην αγορά εργασίας και των αγορών εργασίας χωρίς αποκλεισμούς

- **Χρήση της εσωτερικής ευελιξίας για να μειωθεί η ανασφάλεια και το φορολογικό κόστος.** Η κρίση έδειξε ότι η εσωτερική ευελιξία σε περιόδους συρρίκνωσης της οικονομίας μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματική ως μέσο διατήρησης του επιπέδου απασχόλησης και μείωσης του κόστους προσαρμογής. Η χρήση λογαριασμών χρόνου εργασίας ή τραπεζών ωρών εργασίας, εργασιακών ρυθμίσεων μειωμένου ωραρίου και ρητρών ανοίγματος στις συλλογικές διαπραγματεύσεις όσον αφορά ορισμένες συνθήκες εργασίας συνέβαλε στη διαφύλαξη των θέσεων εργασίας και στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων με την αποφυγή ή την καθυστέρηση των απολύσεων. Παρότι οι εργασιακές ρυθμίσεις μειωμένου ωραρίου συχνά μείωσαν κάπως την παραγωγικότητα, συνέβαλαν στη διατήρηση των δεξιοτήτων, της απασχόλησης και της εμπιστοσύνης, ενώ το κόστος τους ήταν γενικά χαμηλότερο από το κόστος των παροχών ανεργίας. Ωστόσο, καθώς τα δημοσιονομικά περιθώρια για τη χρηματοδότηση παρόμοιων ενεργειών είναι σήμερα πιο μικρά από ό,τι πριν από δύο χρόνια, ο κοινωνικός διάλογος σε εταιρικό επίπεδο και σε υψηλότερα επίπεδα έχει αναλάβει έναν σημαντικότερο ρόλο στο πλαίσιο αυτό, βοηθώντας έτσι στην εξεύρεση των καλύτερων δυνατών λύσεων για την εσωτερική ευελιξία.
- **Αξιοπρεπείς και βιώσιμοι μισθοί και αποφυγή των παγίδων που συνεπάγονται οι χαμηλοί μισθοί.** Ακόμη και πριν από την κρίση, η απασχόληση δεν αποτελεί πάντοτε ασπίδα αποφυγής της φτώχειας, και το ποσοστό των εργαζομένων σε κατάσταση φτώχειας στην ΕΕ εξακολουθεί να υπερβαίνει το 8%. Οι εργαζόμενοι με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, σε χαμηλή ένταση εργασίας και οι μονογονεϊκές οικογένειες αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας, ιδίως στις χώρες με άνιση κατανομή εισοδημάτων και χαμηλό ελάχιστο μισθό²⁰. Ο καθορισμός του ελάχιστου μισθού σε κατάλληλα επίπεδα μπορεί να αναχαιτίσει την αύξηση των εργαζομένων σε κατάσταση φτώχειας²¹ και αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη διασφάλιση εργασίας αξιοπρεπούς ποιότητας. Τα περισσότερα κράτη μέλη την παρούσα στιγμή έχουν θεσπίσει ένα σύστημα ελάχιστων μισθών με νομοθετικά ή άλλα νομικά μέσα δεσμευτικού χαρακτήρα ή γενικής εφαρμογής²². Ο αντίκτυπος των ελάχιστων μισθών τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και της προσφοράς μπορεί να διαφέρει αισθητά μεταξύ των κρατών μελών, ανάλογα με το επίπεδό τους, καθώς και ανάλογα με τις άλλες πολιτικές και θεσμούς της αγοράς εργασίας. Τα όρια των

¹⁹ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Ανοιχτές, δυναμικές και χωρίς αποκλεισμούς αγορές εργασίας».

²⁰ Εξελίξεις της απασχόλησης και κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη το 2011· Φτάνει να εργάζεται κάποιος για να αποφύγει τη φτώχεια; Μηχανισμός και πολιτικές της ΕΕ για τους εργαζόμενους σε κατάσταση φτώχειας

²¹ . ΟΟΣΑ, Η διαίρεση φέρνει τη δύναμη: γιατί συνεχίζουν να αυξάνονται οι ανισότητες; 2011

²² http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Minimum_wage_statistics/el. Ο ελάχιστος μισθός κυμαίνεται μεταξύ του 30% και 50% των μέσων μηνιαίων ακαθάριστων αποδοχών.

μισθών πρέπει να μπορούν να προσαρμόζονται ικανοποιητικά, με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, έτσι ώστε να απηχούν τις οικονομικές εξελίξεις στο σύνολό τους. Η διαφοροποίηση των ελάχιστων μισθών, όπως ήδη εφαρμόζεται σε μια σειρά κρατών μελών, μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό μέσο στήριξης της ζήτησης εργασίας στο πλαίσιο αυτό.

- **Ευόδωση των μεταβάσεων.** Η ευελιξία στην αγορά εργασίας απαιτεί ασφάλεια κατά τη διάρκεια μεταβατικών περιόδων στην απασχόληση. Μια επαγγελματική σταδιοδρομία που χαρακτηρίζεται από μεταβολές, ορισμένες φορές προς τα πάνω, άλλες οριζόντια και άλλες προς τα κάτω αποτελεί πλέον πραγματικότητα για πολλούς εργαζόμενους, ιδίως τους νέους. Η ποιότητα των μεταβατικών περιόδων θα καθορίσει την ποιότητα της σταδιοδρομίας ενός εργαζομένου. Η ασφάλεια κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, μεταξύ άλλων όταν ένας εργαζόμενος καλείται να μεταβεί από μια κατάσταση σε άλλη στην αγορά εργασίας (π.χ. από την κατάρτιση στην απασχόληση, από την άδεια μητρότητας στην άσκηση απασχόλησης ή όταν ένας εργαζόμενος αρχίζει να αυτοαπασχολείται ή γίνεται επιχειρηματίας κ.λπ.) έχει καίρια σημασία, ώστε να εφοδιαστούν τα άτομα με τα απαραίτητα μέσα για να διατηρήσουν την απασχολησιμότητά τους και να επιτύχουν στη μετάβασή τους. Ορισμένοι τομείς απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή: η μετάβαση των **νέων ατόμων** από την εκπαίδευση στην εργασία, περίπτωση στην οποία έχει αποδειχθεί ότι μπορούν να τους βοηθήσουν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας τα προγράμματα μαθητείας και οι ποιοτικές πρακτικές ασκήσεις, αν και υπάρχουν επανειλημμένα παραδείγματα κατάχρησης των πρακτικών ασκήσεων· η ένταξη των **γυναικών** στην αγορά εργασίας, με την παροχή ίσης αμοιβής, με τις κατάλληλες υπηρεσίες για τη φροντίδα των παιδιών, την εξάλειψη όλων των διακρίσεων²³ και των αντικινήτρων που συνδέονται με τη φορολογία και τις παροχές τα οποία αποτρέπουν τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, καθώς και τη βελτιστοποίηση της διάρκειας της άδειας μητρότητας και της γονικής άδειας, και οι μεταβάσεις των **εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας** στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των συνταξιοδοτικών συστημάτων και της παράτασης του επαγγελματικού βίου, που απαιτούν συνολικά μέτρα, όπως τα αντικίνητρα που συνδέονται με τη φορολογία και τις παροχές, η πρόσβαση στη διά βίου μάθηση μέσω του επαγγελματικού προσανατολισμού και της κατάρτισης, οι ευέλικτες εργασιακές ρυθμίσεις για όσους τις χρειάζονται, και οι ασφαλείς και υγιεινοί χώροι εργασίας.
- **Αμοιβαίες υποχρεώσεις για την υποστήριξη της μετάβασης από την ανεργία στην απασχόληση.** Απέναντι στα σημερινά υψηλά επίπεδα της ανεργίας τα συστήματα παροχών ανεργίας που υποστηρίζουν τη μετάβαση από την ανεργία στην εργασία πρέπει να προσαρμόζονται επαρκώς ώστε να ενθαρρύνουν την ταχεία επιστροφή σε βιώσιμες θέσεις εργασίας. Κατά τη διάρκεια της κρίσης η κάλυψη των παροχών ανεργίας σε ορισμένες περιπτώσεις επεκτάθηκε σε ορισμένες ομάδες που πριν ήταν απροστάτευτες, ιδίως τους προσωρινούς εργαζόμενους, ενώ διευρύνθηκαν και δικαιώματα σε άλλες καταστάσεις. Παρότι η δυσχερής δημοσιονομική κατάσταση στα περισσότερα κράτη μέλη απαιτεί προσοχή, έχει καίρια σημασία να διατηρηθούν τα δικαιώματα αυτά όσο εξακολουθεί να σοβεί η κρίση. Όταν η ζήτηση εργασίας είναι ισχνή, το ψαλίδισμα των παροχών θα μπορούσε να αυξήσει τον κίνδυνο της φτώχειας, χωρίς να ενισχυθεί η μείωση των ανέργων. Οι απαιτήσεις

²³

Με την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας 2006/54/EK για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.

ενεργοποίησης θα πρέπει να εντάσσονται σε μια προσέγγιση αμοιβαίας ευθύνης που να διατηρεί τα κίνητρα για την ανάληψη εργασίας, ενώ παράλληλα να εξασφαλίζει το εισόδημα, να παρέχει εξατομικευμένη βοήθεια για την αναζήτηση εργασίας και να προστατεύει τα άτομα από τον κίνδυνο της φτώχειας.

- **Εξασφάλιση των κατάλληλων συμβατικών ρυθμίσεων για την καταπολέμηση του κατακερματισμού στην αγορά εργασίας.** Τα δικαιώματα που συνδέονται με συμβατικές ρυθμίσεις αποτελούν έναν άλλο παράγοντα που υποβαθμίζει την ποιότητα των μεταβάσεων. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια (ακόμη και πριν από την κρίση) βασίστηκαν σε προσωρινές συμβάσεις και άλλες άτυπες μορφές απασχόλησης²⁴. Το γεγονός αυτό ενίσχυσε τη ρευστότητα της αγοράς εργασίας και διευκόλυνε τις επιχειρήσεις να προσαρμόσουν την εισροή του εργατικού δυναμικού σε νέες μορφές παραγωγής και οργάνωσης της εργασίας. Δύο οδηγίες²⁵ έχουν καθιερώσει την εργασία μερικής απασχόλησης και την εργασία ορισμένου χρόνου ως τη βάση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, ενώ μια πιο πρόσφατη οδηγία²⁶ επιδιώκει να ρυθμίσει την εργασία μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης με παρόμοιο τρόπο. Η ιδιαίτερη προτίμηση των εργοδοτών για αυτές τις συμβατικές σχέσεις οφείλεται ενδεχομένως στις πολύ υψηλότερες αποζημιώσεις απόλυσης για συνήθεις συμβάσεις αορίστου χρόνου. Επιπλέον, σε πολλές περιπτώσεις, οι θέσεις αυτές δεν προοικονομούν μονιμότερες μορφές εργασίας. Κατά συνέπεια, είναι ανάγκη να γίνουν ισορροπημένες και μετρημένες μεταρρυθμίσεις της νομοθεσίας για την προστασία της απασχόλησης, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας ή να σταματήσει η υπερβολική χρήση άτυπων συμβάσεων, καθώς και η κατάχρηση της ψευδούς αυτοαπασχόλησης. Γενικότερα, όλες οι συμβατικές ρυθμίσεις θα πρέπει να επιτρέπουν στους εργαζόμενους να διαθέτουν ένα σύνολο βασικών δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένων των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων) από την υπογραφή της σύμβασης, όπως είναι η πρόσβαση στη διά βίου μάθηση, την κοινωνική προστασία και τη νομισματική προστασία, σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης χωρίς πταίσμα του εργαζομένου.
- **Πρόβλεψη της οικονομικής αναδιάρθρωσης.** Παρά τις αντίξοες συνθήκες της αγοράς, πολλές εταιρείες της ΕΕ και το εργατικό δυναμικό τους συμμετείχαν, σε γενικές γραμμές, δημιουργικά σε διαδικασίες αναδιάρθρωσης, που υπήρξαν εποικοδομητικές, αποτελεσματικές και συνέβαλαν καθοριστικά στο να περιοριστούν οι απώλειες θέσεων εργασίας, μέσω καινοτόμων ρυθμίσεων, συχνά με την υποστήριξη των αρχών των κρατών μελών και της ΕΕ. Στην πραγματικότητα, κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών υπήρξε έντονη ζήτηση για τη λήψη μέτρων που θα στηρίξουν την ανακατανομή των πόρων μεταξύ επιχειρήσεων και επαγγελματιών. Στα μέτρα αυτά συγκαταλέγονται αλλαγές στη νομοθεσία για την προστασία της απασχόλησης και στις επιχειρηματικές πρακτικές που αφορούν τις εταιρικές αναδιρθρώσεις, καθώς και κατάλληλες πολιτικές κατάρτισης και ενεργοποίησης οι οποίες, σε συνδυασμό με δεόντως σχεδιασμένα συστήματα παροχών ανεργίας, θα βοηθήσουν τους εκτοπισμένους εργαζόμενους να στραφούν

²⁴ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp> Αγορά εργασίας και κοινωνικές τάσεις.

²⁵ Οδηγία 97/81/ΕΚ για την εργασία μερικής απασχόλησης, οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για την εργασία ορισμένου χρόνου

²⁶ Οδηγία 2008/104/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, περί της εργασίας μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης.

σε διαφορετικές θέσεις εργασίας και επαγγέλματα. Η Επιτροπή θα αξιοποιήσει τις αντιδράσεις στην πράσινη βίβλο για την αναδιάρθρωση²⁷, έτσι ώστε να συμβάλει στη διάδοση βέλτιστων πρακτικών και να μεριμνήσει ώστε να δοθεί η κατάλληλη συνέχεια.

- **Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης ως καταλύτη για την ασφάλεια στην απασχόληση.** Η πρόσβαση στη διά βίου μάθηση, είτε για εργαζόμενους είτε για ανέργους, έχει θεμελιώδη σημασία για τη διαφύλαξη της απασχολησιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό η δέσμευση των εργοδοτών να καταρτίζουν το προσωπικό τους, ιδίως τους εργαζόμενους χαμηλών δεξιοτήτων και μεγαλύτερης ηλικίας, έχει μεγάλη σημασία. Οι άνεργοι, ιδίως οι ομάδες χαμηλών δεξιοτήτων και οι ευάλωτες ομάδες, είναι ζωτικής σημασίας να λαμβάνουν εξατομικευμένες συμβουλές για τη σταδιοδρομία τους, καθώς και κατάρτιση σχετικά με τις πιο χρήσιμες δεξιότητες για την αγορά. Ωστόσο, καθώς οι νέες τεχνολογίες και η παγκοσμιοποίηση έχουν επίσης ολοένα και περισσότερο περιορίσει τις δραστηριότητες που απαιτούν δεξιότητες μεσαίου επιπέδου, οι εργαζόμενοι της κατηγορίας αυτής χρειάζονται πολιτικές απόκτησης νέων δεξιοτήτων. Η ύφεση έχει επιταχύνει την πώλωση της απασχόλησης (οδηγώντας σε εξαφάνιση τις θέσεις εργασίας μεσαίων δεξιοτήτων) με τον κίνδυνο οι θέσεις εργασίας να διαιρεθούν στις θέσεις χαμηλών και στις θέσεις υψηλών δεξιοτήτων, διαχωρισμός που περιορίζει τις ευκαιρίες επαγγελματικής κινητικότητας και πρέπει να αντιμετωπιστεί.
- **Εξασφάλιση ευκαιριών για τη νεολαία.** Η νεολαία της Ευρώπης υποφέρει περισσότερο από την οικονομική κρίση και τα διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας, όπως επισημαίνεται στην πρόσφατη πρωτοβουλία «Ευκαιρίες για τους νέους».²⁸ Η Επιτροπή επιβεβαιώνει εκ νέου τη δέσμευσή της να αντιμετωπίσει τα συγκλονιστικά επίπεδα ανεργίας των νέων, μεταξύ άλλων, με την κινητοποίηση της διαθέσιμης χρηματοδότησης της ΕΕ²⁹. Σύμφωνα με την έκκληση που απηύθυνε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο³⁰, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη στήριξη των ατόμων σε μεταβατική φάση για την απόκτηση εργασίας, π.χ. μέσω των εγγυήσεων για νέους, των μέτρων ενεργοποίησης που απευθύνονται στους νέους και της ποιότητας των πρακτικών ασκήσεων³¹, καθώς και της κινητικότητας των νέων.

2.1.2. *Κινητοποίηση όλων των παραγόντων για καλύτερη εφαρμογή*

- **Ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου.** Η επιτυχία των πολιτικών για την απασχόληση εξαρτάται σε κρίσιμο βαθμό από την ύπαρξη συναίνεσης για τις μεταρρυθμίσεις. Σε πολλές περιπτώσεις, την ευθύνη για τον σχεδιασμό και την

²⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Αναδιάρθρωση και πρόβλεψη της αλλαγής: τα διδάγματα από την πρόσφατη εμπειρία» COM(2012)7 της 17ης Ιανουαρίου 2012

²⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής Πρωτοβουλία «Ευκαιρίες για τους νέους», COM(2011) 933 της 20ης Δεκεμβρίου 2011.

²⁹ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής *Εφαρμογή της πρωτοβουλίας «Ευκαιρίες για τους νέους»: τα πρώτα βήματα που έγιναν* παρουσιάζει μια ενδιάμεση έκθεση των πρόσφατων μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων. Τον Φεβρουάριο του 2012 οι ομάδες δράσης της Επιτροπής επισκέφθηκαν τα οκτώ κράτη μέλη με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας των νέων. Τα αποτελέσματα των αποστολών αυτών θα ενσωματωθούν στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

³⁰ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής *Πλαίσιο ποιότητας για την πρακτική άσκηση*.

³¹ Δήλωση των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2012.

εφαρμογή τους δεν επωμίζονται μόνο οι κυβερνήσεις αλλά και οι κοινωνικοί εταίροι. Ο ισχυρός κοινωνικός διάλογος αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό των χωρών στις οποίες οι αγορές εργασίας αποδείχτηκαν πιο ανθεκτικές στην κρίση. Κατά την πρώτη φάση της κρίσης, η συμβολή των κοινωνικών εταίρων στην εφαρμογή λύσεων εσωτερικής ευελιξίας-ασφάλειας υπήρξε θεμελιώδης ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις της ύφεσης. Είναι σημαντικό να διαμορφωθεί μια ενιαία πορεία για τις μεταρρυθμίσεις, ώστε στο μέλλον να δημιουργηθούν συνθήκες βιώσιμης δημιουργίας ποιοτικών θέσεων εργασίας, και στην πορεία αυτή να συμμετέχουν ενεργά οι κοινωνικοί εταίροι σε όλα τα επίπεδα προετοιμασίας και υλοποίησης παρόμοιων μεταρρυθμίσεων. Σε έναν αυξανόμενο αριθμό εταιρειών η συμβολή τους έχει λάβει τη μορφή διακρατικών εταιρικών συμφωνιών, μέσω των οποίων διατυπώνονται κοινές απαντήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο στις προκλήσεις που συνεπάγεται η κρίση και θεσπίζονται μηχανισμοί για τη διαχείριση των αλλαγών. Οι διακρατικές εταιρικές συμφωνίες καλύπτουν ήδη πάνω από 10 εκατομμύρια εργαζομένους· ο ρόλος τους πρέπει να αναγνωριστεί περισσότερο και να υποστηριχθεί.

- **Επαναπροσδιορισμός των πρωτογενών και βασικών υπηρεσιών των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (ΔΥΑ).** Οι ΔΥΑ αποτελούν τους βασικούς φορείς υλοποίησης των πολιτικών ενεργοποίησης που συμβάλλουν στη διευκόλυνση της μετάβασης στην αγορά εργασίας. Προκειμένου να φέρουν εις πέρας τα καθήκοντά τους με συνεκτικό τρόπο, οι ΔΥΑ πρέπει να μετατραπούν σε «υπηρεσίες διαχείρισης της μετάβασης» συνδυάζοντας τα «ενεργητικά» και «παθητικά» μέτρα που υποστηρίζουν τη βιώσιμη μετάβαση των εργαζομένων κατά τη συνολική διάρκεια της σταδιοδρομίας τους. Οι σημαντικότερες κεντρικές λειτουργίες τους θα πρέπει είναι η ενημέρωση σχετικά με την κατάσταση της αγοράς εργασίας, η λήψη ενεργών και προληπτικών μέτρων στην αγορά εργασίας και η στήριξη της απασχολησιμότητας σε αρχικό στάδιο, η παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών, η αξιοποίηση της χρήσης ηλεκτρονικών υπηρεσιών και η ανάπτυξη ισχυρών εταιρικών σχέσεων, ιδίως με άλλες υπηρεσίες απασχόλησης, μεταξύ άλλων, και σε άλλα κράτη μέλη.
- **Συγκέντρωση και επικέντρωση των πόρων σε εταιρικές σχέσεις που αποδίδουν.** Σε περιόδους περιορισμένων πόρων για την πραγματοποίηση επενδύσεων, η συγκέντρωση των χρηματοδοτικών και υλικών πόρων έχει ζωτική σημασία για τη συμπαράταξη των φορέων πίσω από ένα κοινό στόχο. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η συγκέντρωση των πόρων ανά ομάδες εργοδοτών. Με τη σύνδεσή τους για την κάλυψη παρόμοιων αναγκών προσλήψεων και κατάρτισης, ομάδες ΜΜΕ είναι σε θέση να ξεπεράσουν την ατομική αδυναμία τους να προσελκύσουν ειδικευμένο προσωπικό και να χαράξουν κοινές πολιτικές ανθρώπινου δυναμικού. Οι εταιρικές σχέσεις στο κατάλληλο εδαφικό επίπεδο μπορούν να συμβάλουν στην επιτυχή μετάβαση των εργαζομένων συνδέοντας τις υπηρεσίες απασχόλησης στον δημόσιο, ιδιωτικό και λοιπούς τομείς, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, τις αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης, τους πάροχους εκπαίδευσης και κατάρτισης, τις υπηρεσίες επαγγελματικής καθοδήγησης, τις ΜΚΟ, τους οργανισμούς πρόνοιας κ.λπ. Η σύνθεση των εταιρικών σχέσεων θα πρέπει να καθοριστεί με βάση τη συμπληρωματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και με βάση την αποδοτικότητα της κατανομής πόρων.

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και το Συμβούλιο:

- Να προωθήσουν χωρίς καθυστέρηση τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και, με βάση τις κατευθύνσεις πολιτικής που περιέχει η παρούσα ανακοίνωση, να υιοθετήσουν μια φιλόδοξη προσέγγιση και πολιτικές για τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας στο πλαίσιο των εθνικών τους σχεδίων απασχόλησης (εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων).

Πρόθεση της Επιτροπής είναι:

- Να υποβάλει πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με ένα πλαίσιο ποιότητας για περιόδους πρακτικής άσκησης πριν από το τέλος του 2012, βάσει διαβούλευσης των υπηρεσιών της Επιτροπής³².
- Να υποβάλει πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για τις εγγυήσεις προς τη νεολαία πριν από το τέλος του 2012 και για την ενίσχυση μέτρων ενεργοποίησης που απευθύνονται σε νέους στο πλαίσιο των προγραμμάτων εγγυήσεων για τη νεολαία.
- Να αναλάβει περαιτέρω δράση για τη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών και για την προώθηση του διαλόγου όσον αφορά τις διακρατικές εταιρικές συμφωνίες.
- Να επεξεργαστεί μέχρι το 2012, σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό δίκτυο των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την παροχή κατάλληλων και αποτελεσματικών υπηρεσιών απασχόλησης και για την πρακτική εφαρμογή του, όσον αφορά τα μοντέλα, τους στόχους και τα καθήκοντα των ΔΥΑ υπό το πρίσμα των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- Να χαρτογραφήσει τις νέες μορφές απασχόλησης, όπως είναι η συγκέντρωση πόρων από τους εργοδότες, και να υποβάλει στοιχεία σχετικά με τις κοινές προτεραιότητες για τις αντίστοιχες πολιτικές απαντήσεις, έτσι ώστε να στηρίξει τις δράσεις που από τη μία επιτρέπουν στις οργανώσεις να καταστούν πιο ενεργείς και ευέλικτες και από την άλλη ενισχύουν τη βιώσιμη διατήρηση των θέσεων απασχόλησης από τους εργαζομένους καθώς και τη δημιουργία νέων.

2.2. Επένδυση στις δεξιότητες

Σύμφωνα με τα στοιχεία από τον μηχανισμό παρακολούθησης των κενών θέσεων εργασίας στην ΕΕ οι δεξιότητες υψηλού επιπέδου παραμένουν σημαντικές για έναν αυξανόμενο αριθμό θέσεων εργασίας για τις οποίες δεν είναι διαθέσιμες οι απαιτούμενες δεξιότητες³³. Οι ανάγκες σε δεξιότητες στις αγορές εργασίας της ΕΕ πρέπει να προβλέπονται και οι αναντιστοιχίες να αντιμετωπίζονται με ταχύτητα. Είναι ζωτικής σημασίας οι εργαζόμενοι να εφοδιάζονται με τις δεξιότητες που απαιτούν οι θέσεις εργασίας, ώστε να καθίσταται δυνατή η δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Η Ευρώπη και τα κράτη μέλη της πρέπει να έχουν επαρκή κατανόηση των αναγκών αυτών, προκειμένου να προβλέπονται καλύτερα οι οικονομικές αλλαγές και οι αναντιστοιχίες των διαφόρων δεξιοτήτων. Παρά τα υψηλά επίπεδα της ανεργίας, έχουν εντοπιστεί ελλείψεις δεξιοτήτων σε συγκεκριμένους κλάδους και/ή περιφέρειες. Η αναντιστοιχία μεταξύ δεξιοτήτων και των αναγκών της αγοράς εργασίας

³² Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Πλαίσιο ποιότητας για την πρακτική άσκηση».

³³ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2012, σχέδιο κοινής έκθεσης για την απασχόληση, COM(2011)815, καμπύλη Beveridge στη σελίδα 7.

αφορά όλα τα κράτη μέλη, αλλά ενδέχεται να τα επηρεάζει σε διαφορετικό βαθμό. Ανταποκρινόμενες στις προκλήσεις αυτές μια σειρά χωρών έχουν αρχίσει να θεσπίζουν εθνικές στρατηγικές και εργαλεία, για να αντιμετωπίσουν τις αναντιστοιχίες των διαφόρων δεξιοτήτων. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχουν αρχίσει να θεσπίζονται δράσεις και μέσα που είχαν ανακοινωθεί στην εμβληματική πρωτοβουλία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας». Σε ολόκληρη την ΕΕ το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο αποτελεί βασική πηγή των επενδύσεων σε δεξιότητες, καθώς πάνω από 30 δισεκατομμύρια ευρώ από τα κονδύλια του ΕΚΤ προορίζονται για τις δεξιότητες και τη δια βίου μάθηση κατά την περίοδο 2007-2013.

2.2.1. Καλύτερη παρακολούθηση των αναγκών σε δεξιότητες.

Η ΕΕ έχει αναπτύξει μια σειρά από μηχανισμούς, για να προβλέπει τις ανάγκες σε δεξιότητες. Ο ευρωπαϊκός μηχανισμός παρακολούθησης των κενών θέσεων εργασίας παρέχει πληροφορίες για την αγορά εργασίας όσον αφορά τις κενές θέσεις εργασίας και τις τάσεις σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) έχει εκπονήσει τακτικές προβλέψεις σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, ενώ το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) – από την πλευρά του – παρέχει ουσιαστικές πληροφορίες από έρευνες των εργοδοτών και των εργαζομένων όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, έναν από τους παράγοντες που εξηγούν το φαινόμενο της αναντιστοιχίας. Εξάλλου, η Επιτροπή στήριξε πρόσφατα τη δημιουργία ευρωπαϊκών συμβουλίων για τις τομεακές δεξιότητες, προκειμένου να κατανοήσει καλύτερα τις ανάγκες σε τομεακό επίπεδο.

Ωστόσο, η Ευρώπη δεν έχει ακόμη αναπτύξει μια συνολική θεώρηση για τις ανάγκες σε δεξιότητες. Το πανόραμα δεξιοτήτων της ΕΕ, που θα δρομολογηθεί πριν από το τέλος του 2012, αποτελεί το πρώτο βήμα για τη σύγκλιση όλων των υφιστάμενων εργαλείων πρόβλεψης. Το πανόραμα αυτό θα εξασφαλίσει μια ενιαία επισκόπηση των ευρωπαϊκών, εθνικών και τομεακών πορισμάτων σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες προοπτικές για την απασχόληση καθώς και για τις ανάγκες σε δεξιότητες, όπως εξελίσσονται έως το 2020. Το πανόραμα θα συμβάλει στον προσδιορισμό των ελλείψεων αναδυόμενων ειδικοτήτων σε συγκεκριμένα επαγγέλματα, μεταξύ ή και εντός των τομέων. Θα αποτελέσει εργαλείο για τα παρατηρητήρια των δεξιοτήτων σε εθνικό, περιφερειακό ή τομεακό επίπεδο, για τους επαγγελματίες στον τομέα της εκπαίδευσης και του επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς και για τους συμβούλους στις υπηρεσίες απασχόλησης και παροχής συμβουλών. Επίσης, θα βελτιωθεί η συνεργασία μεταξύ των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διεξάγουν προβλέψεις και έρευνες, όπως το Eurofound και το Cedefop. Καθώς η ανάλυσή τους θα εστιάζεται συστηματικότερα στο επίπεδο της κάθε χώρας, θα εμβαθύνουν την κατανόηση της εθνικής ανάπτυξης και θα τροφοδοτήσουν την ατζέντα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η σύγκλιση των εργαλείων και των μέσων θα παραμείνει ως πρωταρχική προτεραιότητα, προκειμένου να εξασφαλιστεί αποτελεσματικότερη διαχείριση των αναγκών σε δεξιότητες.

2.2.2. Καλύτερη αναγνώριση των δεξιοτήτων και των προσόντων.

Έχουν δημιουργηθεί εργαλεία της ΕΕ, όπως το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ) ή το βιογραφικό σημείωμα Europass, προκειμένου να βοηθήσουν τα άτομα που μετακινούνται μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, επιχειρήσεων, τομέων και χωρών σε ολόκληρη την Ευρώπη και για διευκολύνουν τη διαφάνεια των δεξιοτήτων και των προσόντων που αποκτούν. Με βάση τις εξελίξεις για το ΕΠΕΠ, όλα τα επιμέρους επαγγελματικά προσόντα στην Ευρώπη θα πρέπει να παραπέμπουν στα επίπεδα των

ευρωπαϊκών επαγγελματικών προσόντων. Τα εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων θα πρέπει επίσης να συμπεριλάβουν προσόντα που αποκτώνται στο επίπεδο τομέων της οικονομίας. Το βιογραφικό σημείωμα Europass θα συμπληρωθεί με ένα ευρωπαϊκό διαβατήριο δεξιοτήτων, το οποίο θα ενσωματώνει τις δεξιότητες ενός ατόμου, ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο μπόρεσε να τις αναπτύξει.

2.2.3. Βελτίωση της συνέργειας μεταξύ εκπαίδευσης και εργασίας.

Η στενή συνεργασία μεταξύ του κόσμου της εκπαίδευσης και του κόσμου της εργασίας, τόσο σε πολιτικό όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο, έχει καίρια σημασία για να αντιμετωπιστούν οι αναντιστοιχίες των δεξιοτήτων. Σε πολιτικό επίπεδο, είναι απαραίτητη η συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών του Συμβουλίου (Συμβούλιο Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών» και Συμβούλιο Παιδείας, Νεολαίας, Πολιτισμού), μέσω των επιτροπών (Επιτροπή Απασχόλησης και Επιτροπή Εκπαίδευσης), έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η χάραξη επικαρπούς πολιτικής.

Σε επιχειρησιακό επίπεδο, απαιτούνται συνέργειες για τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην εργασία. Ένας τρόπος επίτευξης προόδου είναι με την εισαγωγή σπουδών βραχείας διάρκειας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ιδίως για την απόκτηση δεξιοτήτων που απαιτούνται σε τομείς με αποδεδειγμένες ελλείψεις δεξιοτήτων.

Επιπλέον, οι συμμαχίες γνώσης αναπτύσσουν ήδη μια πιο διαρθρωμένη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων που δημιουργούν νέα προγράμματα σπουδών με σκοπό την προώθηση της επιχειρηματικότητας, την επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργική σκέψη. Οι συμμαχίες μεταξύ του εκπαιδευτικού κόσμου και των επιχειρήσεων στο επίπεδο της ΕΕ θα πρέπει να επεκταθούν στους πάροχους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έτσι ώστε η ανάλυση των συμβουλίων τομεακών δεξιοτήτων να μεταφραστεί σε πρακτικά προγράμματα σπουδών και μεθόδους κατάρτισης.

Η ευρωπαϊκή πολυγλωσσική ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμάτων (ESCO) που βρίσκεται σε φάση εκπόνησης πρόκειται να συμβάλει επίσης στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ της αγοράς εργασίας και του τομέα της εκπαίδευσης-κατάρτισης, καθώς συνδέει τις δεξιότητες και τις ικανότητες με τα επαγγέλματα. Επιπλέον, η σύνδεση των εργαλείων δεξιοτήτων, όπως το ευρωπαϊκό βιογραφικό σημείωμα και τα διαβατήρια δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού διαβατηρίου δεξιοτήτων, θα διευκολύνει τις μεταβάσεις προς την αγορά εργασίας καθώς και στο εσωτερικό της.

Παράλληλα με τα μέτρα και τα εργαλεία αυτά πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω της αύξησης της ποσότητας, της ποιότητας και της καταλληλότητας στην προσφορά δεξιοτήτων. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια πρωτοβουλία το δεύτερο εξάμηνο του 2012 για την χρησιμοποίηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας.

ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων στην ΕΕ και να βελτιωθεί η πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες, πρόθεση της Επιτροπής είναι:

- να αναλάβει δράση ώστε, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους, η εμπειρογνωμοσύνη που διαθέτουν το Cedefop και το Eurofound σε

ενωσιακό και τομεακό επίπεδο να συμπληρωθεί με περισσότερες ειδικές γνώσεις ανά χώρα, καθώς και να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των δύο οργανισμών·

- να δρομολογήσει ένα πανόραμα δεξιοτήτων της ΕΕ, ιδίως βάσει του ευρωπαϊκού μηχανισμού παρακολούθησης των κενών θέσεων εργασίας στην ΕΕ έως το τέλος του 2012·
- να ξεκινήσει μια νέα φάση στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και των δεξιοτήτων χάρις στις οδηγίες για τη συστηματική χρήση της κλίμακας αναφοράς που προσφέρει το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων για όλα τα νέα επαγγελματικά προσόντα που θα δημιουργηθούν στην ΕΕ, και για την ενίσχυση της συμπληρωματικότητας με το πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση·
- από το 2013 και μετά να διασφαλίσει ότι τουλάχιστον το ένα τέταρτο των βεβαιώσεων προσόντων που εκδίδονται ανά έτος να περιέχουν αναφορά στο αντίστοιχο επίπεδο των ευρωπαϊκών επαγγελματικών προσόντων·
- να εγκαινιάσει το ευρωπαϊκό διαβατήριο δεξιοτήτων πριν από το τέλος του 2012·
- να υποστηρίξει τη δημιουργία ενός δικτύου αντιπροσώπων τόσο από τον κόσμο της εργασίας όσο και από τον εκπαιδευτικό κόσμο για να υποστηριχθεί η διακυβέρνηση των δεξιοτήτων.

2.3. Προς μια ευρωπαϊκή αγορά εργασίας

Οι περισσότερες ευρωπαϊκές αγορές εργασίας χαρακτηρίζονται από τη συνύπαρξη της ανεργίας, η οποία παραμένει σε υψηλά επίπεδα σε πολλούς τομείς, με κρίσιμες ελλείψεις προσωπικού σε περιοχές ή τομείς με υψηλή ανάπτυξη³⁴. Οι διαρθρωτικές αναντιστοιχίες μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας είναι κοινές. Όπως τονίζεται στην ετήσια έρευνα για την ανάπτυξη για το 2012³⁵, η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού σε ολόκληρη την Ευρώπη είναι πολύ χαμηλή³⁶ σε σύγκριση με το συνολικό μέγεθος των αγορών εργασίας και τους αντίστοιχους ενεργούς πληθυσμούς στην ΕΕ, κάτι που έχει ως αποτέλεσμα να παρεμποδίζονται οι προσαρμογές στην κατανομή των πόρων που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την οικονομική μεγέθυνση και την αύξηση της απασχόλησης. Η εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην αγορά εργασίας και η εξασφάλιση της αποτελεσματικής αντιστοίχισης μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργατικού δυναμικού είναι καθοριστικής σημασίας, προκειμένου να μπορέσουν να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης. Όσον αφορά το θέμα αυτό, η κινητικότητα δεν σημαίνει απλώς να μεταβαίνει κάποιος εκεί που προσφέρονται θέσεις εργασίας ή να έχει πρόσβαση σε καλύτερες θέσεις εργασίας· η κινητικότητα έχει επίσης να κάνει με τη βελτίωση των γενικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων καθώς και την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας και απασχολησιμότητας ενός εργαζομένου.

³⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2012, σχέδιο κοινής έκθεσης για την απασχόληση, COM(2011)815, της 23ης Νοεμβρίου 2011.

³⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2012, COM(2011)815, της 23ης Νοεμβρίου 2011.

³⁶ Το 2010 μόνο το 2,8% του ευρωπαϊκού πληθυσμού σε ηλικία εργασίας (15-64 ετών) ζούσε σε άλλο κράτος μέλος διαφορετικό από το δικό τους (έρευνα για το εργατικό δυναμικό στην ΕΕ)

2.3.1. Άρση των νομικών και πρακτικών εμποδίων που παρακωλύουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων

Η κινητικότητα των εργαζομένων στην ΕΕ εξακολουθεί να προσκρούει σε σημαντικά εμπόδια. Ορισμένα από αυτά είναι πολιτισμικά, όπως είναι η γλώσσα, η στέγαση ή οι διακρίσεις, και είναι βαθιά ριζωμένα στην κοινωνία και δύσκολο να αντιμετωπιστούν βραχυπρόθεσμα. Τα γλωσσικά εμπόδια θα μπορούσαν να ξεπεραστούν με τη χρηματοδότηση στοχοθετημένων προγραμμάτων κατάρτισης για την εκμάθηση ξένων γλωσσών από μετακινούμενους εργαζομένους. Γι' αυτό πρέπει να ληφθούν μέτρα που να καλλιεργούν μια στάση αναζήτησης όλων των ευκαιριών που εξασφαλίζει η κινητικότητα στην Ευρώπη. Οι εργαζόμενοι όμως που αποφασίζουν να μετακινηθούν αντιμετωπίζουν άλλες δυσκολίες³⁷ που σχετίζονται με την άσκηση των δικαιωμάτων τους, τα οποία απορρέουν από τη νομοθεσία της ΕΕ, και την ανεπάρκεια της στήριξης υπέρ της γεωγραφικής κινητικότητας εντός της ΕΕ. Παρά την ύπαρξη ενός εκτεταμένου νομοθετικού κεκτημένου³⁸, οι ευρωπαίοι πολίτες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν νομικά, διοικητικά και πρακτικά εμπόδια, όταν καλούνται να διασχίσουν κρατικά σύνορα για τη μετακίνησή τους:

- Εννέα κράτη μέλη εξακολουθούν να διατηρούν **περιορισμούς στην ελεύθερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας για τους εργαζομένους από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία**, παρά τον συνολικά θετικό αντίκτυπο που είχε η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού από τις χώρες αυτές στην οικονομία των χωρών υποδοχής³⁹. Αν και αναγνωρίζει το δικαίωμα των κρατών μελών να εφαρμόσουν τους εν λόγω περιορισμούς στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013 σύμφωνα με τη Συνθήκη προσχώρησης, η Επιτροπή τονίζει εκ νέου την ανάγκη τα κράτη μέλη να προετοιμαστούν σταδιακά για να εφαρμόσουν πλήρως το δίκαιο της ΕΕ αναφορικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία.
- **Ο περιορισμός της πρόσβασης σε ορισμένες θέσεις του δημόσιου τομέα** στους εθνικούς υπηκόους, σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να διατηρηθεί σε εξαιρετικές περιστάσεις. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει επανειλημμένα τονίσει ότι η εξαίρεση αυτή πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά και καλύπτει μόνον τις θέσεις που συνεπάγονται άμεση ή έμμεση συμμετοχή στην άσκηση των εξουσιών που παρέχει το δημόσιο δίκαιο και των καθηκόντων που αποσκοπούν στη διασφάλιση των γενικών συμφερόντων του κράτους ή άλλων αρχών⁴⁰. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση.
- **Η έλλειψη αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων** παραμένει ένα πραγματικό πρόβλημα για την αποτελεσματική λειτουργία της ενιαίας αγοράς και ιδίως για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Στις 19 Δεκεμβρίου 2011 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση για

³⁷ Ειδικό Ευρωβαρόμετρο «Γεωγραφική κινητικότητα και αγορά εργασίας» που διενεργήθηκε τον Ιούνιο του 2010.

³⁸ Η ελευθερία αναζήτησης εργασίας σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ κατοχυρώνεται επίσης με το άρθρο 15 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

³⁹ Έκθεση σχετικά με τη λειτουργία των μεταβατικών ρυθμίσεων για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, COM(2011) 729 της 11ης Νοεμβρίου 2011.

⁴⁰ Ειδικότερα, στην υπόθεση C-290/94.

τον εκσυγχρονισμό της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα⁴¹, έτσι ώστε να προσαρμοστεί στις μεταβαλλόμενες αγορές εργασίας. Η πρόταση αυτή θεσπίζει μια ευρωπαϊκή επαγγελματική κάρτα για ιδιαίτερα μετακινούμενους επαγγελματίες και προβλέπει τη βελτίωση της πρόσβασης στις υπηρεσίες ενημέρωσης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

- **Ο φόβος της απώλειας των ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων** τους συνεχίζει να αποτελεί σημαντικό ενδοιασμό για τους εργαζόμενους και τους αναζητούντες απασχόληση που σκέφτονται να μετακινηθούν στην Ευρώπη. Μια σημαντική πτυχή του θέματος αυτού είναι το δικαίωμα των ατόμων που αναζητούν εργασία σε ένα άλλο κράτος μέλος να διατηρούν το δικαίωμα παροχών ανεργίας για περίοδο μεγαλύτερη των τριών μηνών. Παρότι η νομοθεσία της ΕΕ επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρατείνουν τη μέγιστη διάρκεια του εν λόγω δικαιώματος στους έξι μήνες, το δικαίωμα αυτό δεν διασφαλίζεται ακόμη από τις αντίστοιχες εθνικές πρακτικές.
- Επιπλέον, **πολλοί μετακινούμενοι εργαζόμενοι** εξακολουθούν να αγνοούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή των κανονισμών⁴² για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, δεδομένου ότι δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στις υποχρεώσεις των κρατών μελών να παρέχουν ενεργό υποστήριξη στους πολίτες για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους⁴³. Γενικότερα, η μη εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων της ΕΕ σημαίνει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να διερευνήσει πρόσθετους μηχανισμούς επιβολής τους, προκειμένου να γίνει πραγματικότητα η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Η ανεπαρκής γνώση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη δράση της ΕΕ, καθώς και η δυσχερής πρόσβαση στην παροχή βοήθειας, εφόσον τα δικαιώματα αυτά δεν τηρούνται, παραμένει επίσης θέμα ανησυχίας. Στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνεργάζονται για να διευκολύνουν την πρόσβαση σε δωρεάν υπηρεσίες ενημέρωσης και παροχής βοήθειας, όπως είναι η υπηρεσία «Η Ευρώπη σου – Συμβουλές» και το Solvit μέσω της δικτυακής πύλης «Η Ευρώπη σου».
- **Τα φορολογικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της Ένωσης** οι οποίοι μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να εργαστούν προσωρινά ή μόνιμα ή που διασχίζουν καθημερινά τα σύνορα για να εργαστούν αποτελούν σημαντικά εμπόδια για την κινητικότητα των εργαζομένων εντός της ΕΕ. Αυτά μπορεί να είναι δυσκολίες για τη χορήγηση επιδομάτων, φορολογικών ελαφρύνσεων και απαλλαγών στη χώρα εργασίας, η εφαρμογή υψηλότερων σταδιακών φορολογικών συντελεστών σε μη μόνιμους κατοίκους ή και προβλήματα διπλής φορολόγησης.

⁴¹ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου COM(2011)883 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2011

⁴² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009.

⁴³ Το δικαίωμα του κάθε προσώπου που διαμένει και διακινείται ελεύθερα στο εσωτερικό της ΕΕ στις παροχές κοινωνικής ασφάλισης και στα κοινωνικά πλεονεκτήματα σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και των κρατών μελών αναγνωρίζεται επίσης από το άρθρο 34 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

2.3.2. Καλύτερη αντιστοιχία μεταξύ των θέσεων εργασίας και όσων αναζητούν εργασία διασχίζοντας τα σύνορα

Με 25 000 μόνο εγγεγραμμένους εργοδότες και περίπου 150 000 θέσεις για πρακτική άσκηση/προσλήψεις ετησίως, το εργαλείο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Απασχόλησης (EURES) δεν έχει ακόμη αξιοποιήσει πλήρως το άμεσο δυναμικό του για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προτίθεται να επικεντρώσει τη δράση του EURES στην ευθυγράμμιση των πρακτικών ασκήσεων με τις προσλήψεις, προκειμένου αυτό να αποκτήσει τη μεγαλύτερη δυνατή ικανότητα κάλυψης, αναπτύσσοντας καινοτόμους υπηρεσίες αυτοεξυπηρέτησης σε όλες τις γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με πλήρη σημασιολογική διαλειτουργικότητα με σκοπό την ανταλλαγή εθνικών δεδομένων για κενές θέσεις εργασίας και βιογραφικά σημειώματα⁴⁴. Κατά συνέπεια, το EURES θα είναι σε θέση να παράσχει ευκολότερη και σε πραγματικό χρόνο πρόσβαση στις διαθέσιμες κενές θέσεις εργασίας στην ΕΕ, ενώ οι εργοδότες θα διαθέτουν μια ζωντανή δεξαμενή υποψηφίων στην οποία θα μπορούν να αναζητούν τις δεξιότητες που χρειάζονται για να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους.

Το EURES θα επεκταθεί επίσης μέσω στοχοθετημένων προγραμμάτων κινητικότητας του εργατικού δυναμικού τα οποία στηρίζουν επαγγέλματα με ελλείψεις, συγκεκριμένες ομάδες εργαζομένων με τάσεις υψηλής κινητικότητας και εθνικές αγορές εργασίας που είναι ή θα καταστούν αποδέκτες ευρωπαϊών εργαζομένων. Στο πλαίσιο αυτό, το EURES θα αξιοποιήσει πλήρως την ανάλυση των κενών θέσεων εργασίας και των προσλήψεων που θα αναπτύξει η Επιτροπή μέσω διαφόρων εργαλείων, όπως είναι ο ευρωπαϊκός μηχανισμός παρακολούθησης⁴⁵ και το ευρωπαϊκό δελτίο για την κινητικότητα στην εργασία⁴⁶. Οι τακτικές διαβουλεύσεις με τους αρμόδιους φορείς, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι υπηρεσίες απασχόλησης, θα βοηθήσουν περαιτέρω το EURES να καλύψει κενές θέσεις στένωσης που παρουσιάζουν δυσκολίες πρόσληψης.

Στόχος είναι το EURES να αποτελέσει σημείο εισόδου και την πρώτη φυσική επιλογή για κάθε πολίτη ή νομίμως διαμένοντα εργαζόμενο, καθώς και για τους αναζητούντες εργασία που σκέπτονται να εργαστούν ή τους εργοδότες που σκέφτονται να προσλάβουν σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα, βελτιώνοντας έτσι την αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.⁴⁷

2.3.3. Εξέταση των επιπτώσεων της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης στην ΕΕ.

Καθώς οι ανάγκες σε εργατικό δυναμικό στους πλέον δυναμικούς τομείς της οικονομίας αναμένονται να αυξηθούν σημαντικά από την παρούσα στιγμή μέχρι το έτος 2020, ενώ στις δραστηριότητες με χαμηλές δεξιότητες αναμένεται να μειωθούν και άλλο, είναι εξαιρετικά πιθανό να σημειωθούν ελλείψεις εξειδικευμένων δεξιοτήτων για συγκεκριμένες θέσεις εργασίας. Βραχυπρόθεσμα η κινητικότητα εντός της ΕΕ θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση ειδικών ελλείψεων και/ή αναντιστοιχιών στο εργατικό δυναμικό στην ΕΕ-27. Μακροπρόθεσμα, και ιδίως ενόψει της δημογραφικής εξέλιξης της ΕΕ, η οικονομική μετανάστευση υπηκόων τρίτων χωρών αποτελεί βασικό παράγοντα που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη για την αγορά εργασίας της ΕΕ. Ωστόσο, η ανεργία σε πολλά κράτη μέλη που

⁴⁴ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp>

⁴⁵ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=955&langId=el>

⁴⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=955&langId=el>

⁴⁷ Συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής *Μεταρρύθμιση του EURES για την εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»*.

παραμένει σε υψηλά επίπεδα έχει επηρεάσει την αποδοχή της μετανάστευσης εργατικού δυναμικού από την κοινή γνώμη, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη παρατηρούνται φαινόμενα μετανάστευσης ατόμων με υψηλές δεξιότητες προς τρίτες χώρες λόγω της οικονομικής κρίσης.

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων

Πρόθεση της Επιτροπής είναι:

- Να υποβάλει έως τα τέλη του 2012 νομοθετική πρόταση για τη στήριξη των μετακινούμενων εργαζομένων (ενημέρωση και συμβουλές) κατά την άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη Συνθήκη και τον κανονισμό 492/2011, που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης⁴⁸.
- Το 2012 να δώσει νέα ώθηση στις εργασίες για την οδηγία σχετικά με τη δυνατότητα μεταφοράς των συντάξεων, με σκοπό τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων για την απόκτηση και τη διατήρηση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.
- Να συνεχίσει να βελτιώνει τη διαδικτυακή πύλη «Η Ευρώπη σου», ώστε να προσφέρει ένα ενιαίο σημείο εισόδου για όσους επιθυμούν να ενημερωθούν σχετικά με τα δικαιώματά τους στην ΕΕ και να αποκτήσουν εύκολη πρόσβαση σε εξατομικευμένες υπηρεσίες βοήθειας, όπως είναι η υπηρεσία «Η Ευρώπη σου – Συμβουλές» και το Solvit.
- Να εξετάσει φορολογικά μέτρα για τους διασυνοριακούς εργαζόμενους με απώτερο στόχο να προτείνει μέτρα που θα αποσκοπούν στην άρση των φορολογικών εμποδίων τα οποία αντιμετωπίζουν οι μισθωτοί αλλά και οι αυτοαπασχολούμενοι και οι συνταξιούχοι.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη:

- Να υιοθετήσουν την πρόταση της Επιτροπής για την επικαιροποίηση της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα, έτσι ώστε να διευκολύνουν περαιτέρω την άμεσα απαιτούμενη αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.
- Να ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση για τα δικαιώματα που απορρέουν από τη νομοθεσία της ΕΕ με σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ισότητα των φύλων και την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, καθώς και να ανοίξουν και να διευκολύνουν την πρόσβαση των υπηκόων της ΕΕ σε θέσεις του δημόσιου τομέα τους σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να επανεξετάσουν την ανάγκη διατήρησης των υφιστάμενων περιορισμών σχετικά με την ελεύθερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας του εργαζομένων από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία έως το τέλος της μεταβατικής περιόδου.
- Να επιτρέπουν την εξαγωγή των παροχών ανεργίας για περίοδο έξι μηνών κατ' ανώτατο όριο για τα άτομα που αναζητούν εργασία τα οποία δικαιούνται τις εν λόγω παροχές και μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος προς αναζήτηση εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 64 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

⁴⁸ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L 141, της 27.5.2011, σ.1

- Να θεσπίσουν αποτελεσματικότερους διαύλους επικοινωνίας με τους μετακινούμενους εργαζόμενους, ώστε οι τελευταίοι να διαθέτουν πλήρη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά τις μετακινήσεις τους στην Ευρώπη.
- Να διευκολύνουν τη διασυνοριακή φορολογική συμμόρφωση επιδιώκοντας την καλύτερη εναρμόνιση των τυποποιημένων εντύπων φορολογικών απαιτήσεων και δηλώσεων μεταφράζοντας τις σχετικές πληροφορίες σε άλλες επίσημες γλώσσες της ΕΕ και κάνοντας μεγαλύτερη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών.

Ευρωπαϊκές Υπηρεσίες Απασχόλησης (EURES)

Η Επιτροπή προτείνει:

Οι Ευρωπαϊκές Υπηρεσίες Απασχόλησης (EURES) να μετασχηματιστούν σε ένα ολοκληρωμένο μέσο για την προώθηση της ευρωπαϊκής απασχόλησης σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»:

- Μετατρέποντάς τις σε ένα ευρωπαϊκό εργαλείο εξεύρεσης εργασίας και προσλήψεων με γνώμονα τη ζήτηση που να ανταποκρίνεται στις οικονομικές ανάγκες και παράλληλα να συνδυάζει τη συμμόρφωση με τη νομική υποχρέωση διαφάνειας με τη χρήση καινοτόμων εργαλείων μέσω του διαδικτύου κατά την προσφορά κενών θέσεων εργασίας, όπως είναι οι διαδικτυακές εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η μεγαλύτερη δυνατή κάλυψη και διαθεσιμότητά των εν λόγω υπηρεσιών.
- Να αναπτυχθεί από το 2013 η καινοτόμος διαδικτυακή υπηρεσία αυτοεξυπηρέτησης «Match and Map», έτσι ώστε οι χρήστες να λαμβάνουν στιγμιαία μια σαφή γεωγραφική χαρτογράφηση της ευρωπαϊκής προσφοράς θέσεων εργασίας που αντιστοιχούν στο προφίλ τους, καθώς και προσωπικά σχόλια για τυχόν λόγους αναντιστοιχίας μεταξύ των δεξιοτήτων τους και των θέσεων εργασίας, σε συνδυασμό με σχετικές πληροφορίες για ευκαιρίες μάθησης, προκειμένου να αποκτήσουν τις γνώσεις που τους λείπουν.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη χρήση του EURES:

- Εξασφαλίζοντας συστηματική πρόσβαση σε όλες τις κενές θέσεις εργασίας από όλες τις υπηρεσίες απασχόλησης, τόσο σε εθνικό όσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του EURES.
- Εποπτεύοντας και βελτιώνοντας την ποιότητα των στοιχείων για τις κενές θέσεις εργασίας που αποτελούν αντικείμενο ανταλλαγής στο πλαίσιο του συστήματος EURES.
- Καταβάλλοντας προσπάθειες για την καλύτερη διαλειτουργικότητα των κενών θέσεων εργασίας και των βιογραφικών σημειωμάτων, σε ευρωπαϊκή κλίμακα, και συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολυγλωσσικής ταξινόμησης δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμάτων.
- Ενσωματώνοντας το EURES στις υπηρεσίες προσφοράς όλων των σχετικών φορέων στην αγορά εργασίας.

Μετανάστευση

Η Επιτροπή προτείνει:

- Να δρομολογήσει πριν από το τέλος του 2012 διαβούλευση για τη διεξαγωγή ευρείας συζήτησης με τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος των πολιτικών της ΕΕ σχετικά με τις ευκαιρίες της οικονομικής μεταμόρφωσης.

3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

Το ευρωπαϊκό εξάμηνο ήταν το πρώτο βήμα για την υιοθέτηση μιας νέας προσέγγισης στο επίπεδο της ΕΕ με την οποία τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ επιδιώκουν να ενισχύσουν τον δημοσιονομικό και οικονομικό συντονισμό και να οικοδομήσουν μια συνεκτική οικονομική πολιτική. Το εξάμηνο αποτελεί επίσης μια αποτελεσματική μέθοδο διακυβέρνησης για την παρακολούθηση και τη διαχείριση ενεργειών που έχουν σκοπό να στηρίζουν τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπλέον, η δέσμη οικονομικής διακυβέρνησης έξι νομοθετικών προτάσεων, η λεγόμενη «six-pack», η προτεινόμενη δεύτερη δέσμη και η Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και τη Νομισματική Ένωση ενίσχυσαν πρόσφατα τον οικονομικό και δημοσιονομικό συντονισμό πολιτικής. Η βελτίωση της διακυβέρνησης και του συντονισμού της ΕΕ για την απασχόληση έχει αποκτήσει καίρια σημασία για τουλάχιστον δύο λόγους. Πρώτον, η συμμετοχή στην αγορά εργασίας, η ανεργία και το κόστος εργασίας επηρεάζουν τη μακροοικονομική σταθερότητα και λαμβάνονται υπόψη στον νέο κανονισμό για την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών. Δεύτερον, η κρίση κατέδειξε περαιτέρω την αλληλεξάρτηση των οικονομιών των κρατών μελών και των αγορών εργασίας στην ΕΕ και υπογράμμισε την ανάγκη η νέα οικονομική διακυβέρνηση να συνοδεύεται από έναν ενισχυμένο συντονισμό των πολιτικών απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση που προβλέπεται στη Συνθήκη.

3.1. Συμπλήρωση της βελτιωμένης υποβολής εκθέσεων και του συντονισμού των κρατών μελών μέσω της ενισχυμένης πολυμερούς εποπτείας.

Τον Δεκέμβριο του 2011 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνώρισε ότι είναι σημαντικό να συμπληρωθεί ο βελτιωμένος οικονομικός συντονισμός από την ενισχυμένη παρακολούθηση των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής μέριμνας.⁴⁹ Αυτή η πολιτική δέσμευση επιβεβαιώθηκε περαιτέρω από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά την εαρινή σύνοδό του το 2012, το οποίο κάλεσε τα κράτη μέλη να εκπονήσουν «εθνικά σχέδια απασχόλησης» που θα καθορίζουν ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες για την απασχόληση.

Τα «εθνικά σχέδια απασχόλησης» αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και προβλέπουν τα βασικά παραδοτέα αναφορικά με τις οδηγίες για την απασχόληση που εκδίδει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Έχουν σκοπό την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της αγοράς εργασίας και τη βραχυμεσοπρόθεσμη αύξηση της απασχόλησης. Τα σχέδια πρέπει να περιλαμβάνουν ένα σαφές χρονοδιάγραμμα που να περιγράφει πώς θα υλοποιήσουν τους επόμενους 12 μήνες το πολυετές πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων.

⁴⁹ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 2011 και συμπεράσματα του Συμβουλίου Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών της 1ης Δεκεμβρίου 2011

Πέραν του ότι ενισχύουν τη συμβολή των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων στην επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων για την απασχόληση, τα εθνικά σχέδια απασχόλησης πρέπει να συμβάλλουν στη βελτίωση του συντονισμού των πολιτικών για την απασχόληση στο επίπεδο της ΕΕ. Η άσκηση αυξημένης πίεσης από ομοτίμους στο επίπεδο της ΕΕ μπορεί να βοηθήσει στην εφαρμογή των μέτρων και στη διατήρηση της πορείας προόδου. Ο κύριος μοχλός πίεσης του Συμβουλίου παραμένει η δυνατότητά του να εκδίδει ειδικές συστάσεις για την κάθε χώρα, όπως προβλέπεται στη Συνθήκη. Με σκοπό την εμβάθυνση του πολιτικού συντονισμού, η επιτροπή απασχόλησης υιοθέτησε εφέτος νέες μεθόδους εργασίας, καθώς και μια σειρά από αξιολογήσεις από ομοτίμους, που θα της επιτρέψουν να καταλήξει σε μια πολυμερή θέση για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων η οποία θα τροφοδοτήσει την αξιολόγηση από την Επιτροπή και το Συμβούλιο. Η πολυμερής εποπτεία μπορεί επίσης να ενισχυθεί περαιτέρω με ένα σύστημα παρακολούθησης της αγοράς εργασίας που να βασίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία και έναν μηχανισμό ατομικής ιχνηλάτησης για χώρες που δεν συμμορφώνονται με τις ειδικές συστάσεις ανά χώρα. Το σύστημα αυτό αναμένεται να επιτρέψει τη συνεχή, διαφανή και κυκλική επιτήρηση των επιδόσεων των κρατών μελών για την απασχόληση και την επίτευξη προόδου προς τους πρωταρχικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

3.2. Ενίσχυση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων

Οι κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε εθνικό επίπεδο για τον καθορισμό των κανόνων της αγοράς εργασίας ή των μισθών, και επηρεάζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τις άλλες διαρθρωτικές πολιτικές μέσω των τριμερών διαβουλεύσεων, όπως στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης. Παίζουν επίσης καταλυτικό ρόλο για την εφαρμογή σειράς μέτρων, όπως είναι τα μέτρα σχετικά με τη μαθητεία ή την αποτελεσματική δια βίου μάθηση. Σε επίπεδο ΕΕ οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν επί του παρόντος, πέραν από τις διαβουλεύσεις για τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής, στον διετή μακροοικονομικό διάλογο, καθώς και στις εξαμηνιαίες ανταλλαγές απόψεων στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο στο πλαίσιο της τριμερούς κοινωνικής συνόδου κορυφής⁵⁰. Τόσο ο μακροοικονομικός διάλογος όσο οι τριμερείς κοινωνικές σύνοδοι κορυφής αποτελούν σημαντικές ευκαιρίες για τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, και στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου. Ωστόσο, υπάρχουν περιθώρια να βελτιωθούν περαιτέρω οι μηχανισμοί για τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών για την απασχόληση σε επίπεδο ΕΕ, κυρίως πριν από το ευρωπαϊκό εξάμηνο⁵¹.

Παρά την αδιαμφισβήτητη αυτονομία του κοινωνικού διαλόγου και τον σεβασμό των εθνικών πρακτικών (σύμφωνα με τα άρθρα 152 και 153 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ), για να είναι αποτελεσματική και χωρίς αποκλεισμούς η ευρωπαϊκή οικονομική διακυβέρνηση, η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στην εκπόνηση και στην εφαρμογή των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης θα πρέπει να είναι ανάλογη με τις εξελίξεις στους μηχανισμούς επιτήρησης και συντονισμού. Παράδειγμα αποτελούν οι μηχανισμοί καθορισμού των μισθών, καθώς στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2011⁵² τέθηκαν μια σειρά από θέματα μισθοδοσίας και η εξέλιξη του εθνικού κόστους ανά μονάδα προϊόντος

⁵⁰ Το 2012 η Επιτροπή θα προτείνει να επικαιροποιηθεί η απόφαση 2003/174 του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση τριμερούς κοινωνικής συνόδου, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΣΛΕΕ.

⁵¹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου (Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές) της 1ης Δεκεμβρίου 2011, σημείο 9.5.

⁵² Συστάσεις του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2011 σχετικά με τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

αποτελεί αντικείμενο παρακολούθησης στο πλαίσιο της πρόληψης και διόρθωσης των μακροοικονομικών ανισορροπιών⁵³.

3.3. Ενίσχυση του συνδέσμου πολιτικής και χρηματοδότησης

Δεν θα είναι δυνατόν να δημιουργηθούν δυναμικές και χωρίς αποκλεισμούς αγορές εργασίας, να μειωθούν οι ανισότητες, να αναβαθμιστούν οι δεξιότητες και να αυξηθεί η γεωγραφική κινητικότητα χωρίς να υπάρξουν σημαντικές οικονομικές επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο. Γι' αυτόν τον λόγο στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για τα έτη 2014-20 η Επιτροπή πρότεινε οι ελάχιστες πιστώσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου σε κάθε τύπο περιφέρειας της ΕΕ να ανέρχονται σε τουλάχιστον 84 δισεκατομμυρίων ευρώ για το σύνολο της ΕΕ. Πέραν από την αναγκαία (επαν)αξιολόγηση των εθνικών δημοσιονομικών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της έξυπνης δημοσιονομικής εξυγίανσης, που συντονίζεται μέσω του ευρωπαϊκού εξαμήνου, πρέπει να αξιοποιηθεί η στενή ευθυγράμμιση του προϋπολογισμού της ΕΕ με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού ως ευκαιρία για να αυξηθεί και να βελτιωθεί η χρήση των κονδυλίων της ΕΕ για τη στήριξη των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών που καταβάλλουν τα κράτη μέλη.⁵⁴

Αυτό απαιτεί τη στενή σύνδεση των προτεραιοτήτων των συμβάσεων εταιρικής σχέσης μετά το 2013 και των επιχειρησιακών προγραμμάτων που λαμβάνουν στήριξη από το ΕΚΤ με τις κατευθύνσεις που παρέχονται στο πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, και ιδίως της αναβαθμισμένης διακυβέρνησης των πολιτικών για την απασχόληση. Παράλληλα, η Επιτροπή προωθεί τον ενισχυμένο συντονισμό και ολοκλήρωση των κονδυλίων που καλύπτονται από τις συμβάσεις εταιρικής σχέσης, μεταξύ άλλων, το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ, καθώς και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ). Η προσέγγιση αυτή αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση των συνεργειών, μεταξύ άλλων, από την προοπτική της απασχόλησης.

Με την ενίσχυση της αξιολόγησης από ομοτίμους και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών που αποτελούν τμήμα του νέου ρόλου της επιτροπής απασχόλησης πρόκειται επίσης να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των συναφών επενδυτικών προσπαθειών με σκοπό να βελτιωθούν περαιτέρω, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Η Επιτροπή προτείνει:

να ενισχύσει τον συντονισμό και την πολυμερή εποπτεία στον τομέα των πολιτικών για την απασχόληση με:

- τη δημοσίευση, μαζί με το σχέδιο της κοινής έκθεσης για την απασχόληση και σε ετήσια βάση, ενός συστήματος συγκριτικής ανάλυσης με επιλεγμένους δείκτες για την απασχόληση. Το σύστημα θα αναπτυχθεί σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και θα βασίζεται στο υφιστάμενο κοινό πλαίσιο αξιολόγησης και στον μηχανισμό

⁵³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2011.

⁵⁴ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, COM(2011)615.

παρακολούθησης των επιδόσεων απασχόλησης. Ο μηχανισμός αυτός επισημαίνει τις βασικές προκλήσεις στον τομέα αυτό και έχει εκπονηθεί με τα κράτη μέλη.

- την εκπόνηση, πριν από το τέλος του 2012, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και όλους τους αρμόδιους φορείς, ενός πίνακα αποτελεσμάτων για την παρακολούθηση της προόδου που πραγματοποιείται στην εφαρμογή των εθνικών σχεδίων απασχόλησης, στο πλαίσιο των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων, από τα κράτη μέλη, για πρώτη φορά στο πλαίσιο της ετήσιας έρευνας για την ανάπτυξη για το έτος 2013 (κοινή έκθεση για την απασχόληση).

την ενίσχυση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων της ΕΕ στο ευρωπαϊκό εξάμηνο με:

- την καθιέρωση αποτελεσματικής συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων της ΕΕ σχετικά με τις κύριες στρατηγικές προτεραιότητες στον τομέα των πολιτικών απασχόλησης i) στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων όσον αφορά την ανάπτυξη και τις προτεραιότητες απασχόλησης· και ii) πριν από την εαρινή σύνοδο του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων και του Συμβουλίου Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών. Στις συνόδους αυτές θα πρέπει συμμετάσχει η προεδρία του Συμβουλίου·
- τη θέσπιση, σε πλήρη σεβασμό της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων που απορρέει από το άρθρο 152 της Συνθήκης, μιας μορφής τριμερούς της ΕΕ για την παρακολούθηση και την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις μισθολογικές εξελίξεις σε σχέση με την παραγωγικότητα, τον πληθωρισμό και την εσωτερική ζήτηση, την ανεργία και τις εισοδηματικές ανισότητες.

την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ των πολιτικών για την απασχόληση και των σχετικών χρηματοδοτικών μέσων με:

- την ενσωμάτωση των προτεραιοτήτων των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και ιδίως των εθνικών σχεδίων απασχόλησης κατά την κατάρτιση των συμβάσεων εταιρικής σχέσης και των επιχειρησιακών προγραμμάτων για την περίοδο 2014-2020, συμπεριλαμβανομένου του πλαισίου επιδόσεων, λαμβανομένων υπόψη των συναφών ανά χώρα ειδικών συστάσεων και παρατηρήσεων της επιτροπής απασχόλησης.
- την επανεξέταση των συμβάσεων εταιρικής σχέσης και των επιχειρησιακών προγραμμάτων, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο υπό το πρίσμα των σχετικών ανά χώρα ειδικών συστάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 21 του προτεινόμενου κανονισμού κοινών διατάξεων για τα κοινά διαρθρωτικά ταμεία.
- την ενσωμάτωση της αξιολόγησης που προκύπτει από το πλαίσιο επιδόσεων των ταμείων στην προετοιμασία των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων κατά τα έτη 2014-2020.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και το Συμβούλιο:

- μέσω της επιτροπής απασχόλησης, να προετοιμάσουν τους μηχανισμούς για την ενίσχυση της πολυμερούς εποπτείας στον τομέα της απασχόλησης·
- να συζητήσουν και να εγκρίνουν τους νέους αυτούς μηχανισμούς στο πλαίσιο της επιτροπής απασχόλησης, με σκοπό την ταχεία έγκρισή τους από το Συμβούλιο και την πλήρη εφαρμογή τους κατά τη διάρκεια του ευρωπαϊκού εξαμήνου το 2013·
- να αξιοποιήσουν πλήρως τη χρηματοδότηση που θα παρασχεθεί με τη μορφή από κοινού διαχείρισης από το 2014 και μετά στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού

Συμπέρασμα

Σκοποί της παρούσας ανακοίνωσης είναι να υποδείξει στο πλαίσιο της παρούσας συγκυρίας τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους για την επίτευξη του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σχετικά με την απασχόληση, και να ενισχύσει τη διάσταση της απασχόλησης στη εν λόγω στρατηγική. Η ανακοίνωση προσπαθεί να επιτύχει τους σκοπούς αυτούς ως προς το περιεχόμενο παρέχοντας βασικές εφαρμόσιμες κατευθύνσεις στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων απασχόλησης των κρατών μελών και προτείνοντας τρόπους για την ενίσχυση της διάστασης της απασχόλησης στο σύστημα διακυβέρνησης της ΕΕ:

- Η Επιτροπή προτείνει κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής για την υποστήριξη της δημιουργίας θέσεων εργασίας και των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας, τονίζοντας τη σημασία των επενδύσεων, και καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει μια φιλόδοξη προσέγγιση για τον σκοπό αυτό.

- Η Επιτροπή σκιαγραφεί μέτρα για την αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας των δεξιοτήτων και την αύξηση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού μέσω της άρσης των εμποδίων για τη δημιουργία μιας πραγματικής ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.

- Η Επιτροπή προτείνει τρόπους για την ενίσχυση της πολυμερούς εποπτείας, τη βελτίωση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στη διακυβέρνηση για την απασχόληση και την περαιτέρω ευθυγράμμιση μεταξύ πολιτικής και χρηματοδότησης, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθούν τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται ως προς την απασχόληση με τα δημοσιονομικά εργαλεία της ΕΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα τρία σχέδια δράσης στο παρόν παράρτημα (ένα σύνολο βασικών ενεργειών απασχόλησης για την πράσινη οικονομία, ένα σχέδιο δράσης για το εργατικό δυναμικό της ΕΕ στον τομέα της υγείας και ένα σύνολο βασικών ενεργειών για την απασχόληση στις ΤΠΕ) προτείνονται σύμφωνα με το σημείο 1.2 «Αξιοποίηση του δυναμικού δημιουργίας θέσεων εργασίας σε βασικούς τομείς» της παρούσας ανακοίνωσης. Συνοδεύονται επίσης από χωριστά έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

Ένα σύνολο βασικών ενεργειών απασχόλησης για την πράσινη οικονομία

Σε απάντηση στα συμπεράσματα που διατύπωσε το Συμβούλιο Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών τον Δεκέμβριο του 2010 σχετικά με «τις πολιτικές για την απασχόληση για μια ανταγωνιστική, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, αποδοτική ως προς την αξιοποίηση των πόρων και πράσινη οικονομία», παρουσιάζεται ένα σύνολο βασικών ενεργειών για την απασχόληση που αποσκοπούν στην επιτυχή μετάβαση προς την πράσινη οικονομία.

Πρόθεση της Επιτροπής είναι:

1. Να προωθήσει την ενσωμάτωση της πράσινης απασχόλησης στα εθνικά σχέδια απασχόλησης

- συνεργαζόμενη με την επιτροπή απασχόλησης (ΕΑ), έτσι ώστε να ενισχύσει τους δείκτες πράσινης απασχόλησης και να εξασφαλίσει τη συνεκτική παρακολούθηση των μεταρρυθμιστικών μέτρων·

- ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες μετεγκατάστασης και επανεκπαίδευσης με την εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και τη δια βίου μάθηση, ενσωματώνοντας τις πολιτικές αυτές στις περιφερειακές, αστικές ή τοπικές στρατηγικές ανάπτυξης, ανάλογα με την περίπτωση·

- δίνοντας έμφαση στη διάσταση της απασχόλησης στην αποτελεσματική διαχείριση των πόρων και στην εφαρμογή των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων στο ευρωπαϊκό εξάμηνο του 2013. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα ενθαρρυνθούν να κάνουν μεγαλύτερη χρήση των περιβαλλοντικών φόρων και των εσόδων από το σύστημα ΣΕΔΕ για τη μείωση της φορολόγησης στην εργασία.

2. Να ενισχύσει τη συλλογή πληροφοριών για τις πράσινες δεξιότητες

- εξασφαλίζοντας ότι τα μέσα πρόβλεψης των δεξιοτήτων στο επίπεδο της ΕΕ (Πανόραμα δεξιοτήτων της ΕΕ, ESCO, έρευνες του Cedefop και του Eurofound κ.λπ.) καλύπτουν τις ανάγκες για πράσινες δεξιότητες που προκύπτουν·

- διοργανώνοντας το 2013 ένα σύνολο ενεργειών αμοιβαίας μάθησης με σχετικούς φορείς της αγοράς εργασίας, ιδίως όσον αφορά την ενσωμάτωση των δεξιοτήτων και της επιμορφωτικής διάστασης στις ευρύτερες εθνικές στρατηγικές για την πράσινη ανάπτυξη (πρόγραμμα αμοιβαίας μάθησης της ΓΔ EMPL) και όσον αφορά τον τρόπο και τα μέσα συνεργασίας με τις επιχειρήσεις για την καθοδήγηση όσων αναζητούν εργασία και των ατόμων που κινδυνεύουν να χάσουν την εργασία τους προς αναδυόμενα πράσινα επαγγέλματα (διάλογος μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης)·

- προωθώντας την περαιτέρω υιοθέτηση **τυποποιημένων συστημάτων πιστοποίησης δεξιοτήτων** μέσω του προγράμματος «Ευφυής ενέργεια — Ευρώπη» το 2013/2014.

3. Να ενθαρρύνει την ευρύτερη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για «έξυπνες πράσινες επενδύσεις»

- συνεργαζόμενη με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για να **προωθήσει περαιτέρω την ικανότητα δανειοδότησης των δημόσιων και ιδιωτικών επιχειρήσεων** στον τομέα της αποδοτικής διαχείρισης των πόρων και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·

- ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες πράσινης κατάρτισης καθώς και την ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης να παρέχουν βοήθεια σε μεταβάσεις προς την πράσινη αγορά εργασίας στα επιχειρησιακά προγράμματα που **στηρίζει το ΕΚΤ** για την περίοδο 2014-2020· και να επικεντρώσουν τους πόρους του ΕΤΠΑ σε επενδύσεις ενεργειακής αποδοτικότητας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής·

- δημιουργώντας, στο πλαίσιο του μηχανισμού μικροχρηματοδοτήσεων Progress, ένα **φόρουμ των ενδιαφερόμενων μερών όσον αφορά τη χρηματοδότηση μικρής κλίμακας και την κοινωνική επιχειρηματικότητα** το 2013, με σκοπό τη συμμετοχή των τοπικών ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών στην προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην πράσινη οικονομία·

- στοχεύοντας σε καινοτόμους πρωτοβουλίες που καλύπτουν τη διατομή μεταξύ της αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων και της απασχόλησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της πτυχής του προγράμματος PROGRESS για τον **κοινωνικό πειραματισμό**.

4. Να αναπτύξει εταιρικές σχέσεις μεταξύ των παραγόντων της αγοράς εργασίας

- υποστηρίζοντας σχέδια συνεργασίας για πράσινες θέσεις απασχόλησης και τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων **PARES 2013** για καινοτόμα σχέδια μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης·

- συνεργαζόμενη με τους **ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους** σχετικά με τρόπους που θα διευκολύνουν τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα χάρη σε ειδικές πρωτοβουλίες στο **πρόγραμμα εργασίας** τους τα έτη **2012-2014**·

- αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις καλύτερες διμερείς και τριμερείς πρωτοβουλίες και δραστηριότητες για την πράσινη απασχόληση με τη δημοσίευση ενός **εγχειριδίου βέλτιστων πρακτικών** το 2013.

Ένα σχέδιο δράσης για το εργατικό δυναμικό της ΕΕ στον τομέα της υγείας

Προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας της περιθάλψης υγείας, και σύμφωνα με τη δέσμευση που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη να εργαστούν από κοινού στον τομέα αυτό, όπως προβλέπεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2010, η Επιτροπή προτείνει **ένα σχέδιο δράσης** που περιλαμβάνει τις παρακάτω δράσεις.

Πρόθεση της Επιτροπής είναι:

1. Να βελτιώσει τον προγραμματισμό και τις προβλέψεις όσον αφορά το εργατικό δυναμικό του τομέα περιθάλψης της υγείας στην ΕΕ

- δημιουργώντας, πριν από το τέλος του 2012, μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα των κρατών μελών και των επαγγελματικών οργανώσεων με την ανάληψη τριετούς **κοινής δράσης της ΕΕ όσον αφορά τις προβλέψεις και τον προγραμματισμό στο πλαίσιο του προγράμματος υγείας** για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, την ανάπτυξη μεθόδων πρόβλεψης για τις **ανάγκες** και τον **αποτελεσματικό προγραμματισμό** όσον αφορά το εργατικό δυναμικό στον τομέα της περίθαλψης υγείας, καθώς και τη βελτίωση των στοιχείων σχετικά με τους εργαζομένους στον τομέα της υγείας σε όλη την ΕΕ.

- αναπτύσσοντας οδηγίες έως το 2014 για την ανταλλαγή **ικανοτήτων εκπαίδευσης και κατάρτισης όσον αφορά τα επαγγέλματα του τομέα της υγείας**, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν οι υφιστάμενες ικανότητες με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης που θα ξεκινήσει το 2013· χαρτογραφώντας τις ικανότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών στον τομέα της υγείας, ιδίως των πανεπιστημίων ιατρικών σπουδών και των σχολών νοσηλευτικής·

2. Να προβλέπει καλύτερα τις ανάγκες σε δεξιότητες στον τομέα της περίθαλψης υγείας

- υποστηρίζοντας τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού **συμβουλίου σχετικά με τις δεξιότητες των εργαζομένων περίθαλψης και φροντίδας** το 2013, έτσι ώστε να υπάρξει καλύτερη ανάλυση και πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες σε αυτά τα επαγγέλματα, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της προτεινόμενης επικαιροποίησης της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα·

- προωθώντας τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ των παρόχων εκπαίδευσης/επαγγελματικής κατάρτισης και των εργοδοτών στον τομέα της περίθαλψης υγείας μέσω των εργασιών μιας **πειραματικής συμμαχίας δεξιοτήτων** που θα δημιουργηθεί το 2013·

- προωθώντας την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σχετικά με τη **συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη**, έτσι ώστε να επικαιροποιούνται οι δεξιότητες και οι ικανότητες και να παραμένουν στον τομέα της υγείας οι εργαζόμενοι μέσω της δια βίου μάθησης, της επισκόπησης και της χαρτογράφησης των εθνικών συστημάτων και πρακτικών που θα γίνουν το 2013·

- αναπτύσσοντας έως το 2014 συστάσεις για τις **απαιτήσεις κατάρτισης των βοηθών υγειονομικής περίθαλψης**, συμπεριλαμβανομένης της **εκπαιδευτικής στήριξης για άτομα που ασκούν άτυπες δραστηριότητες περίθαλψης**, με βάση την ανάλυση δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτούνται από τους **βοηθούς υγειονομικής περίθαλψης**, με τη σύσταση ενός **πειραματικού δικτύου εμπειρογνομόνων και μιας βάσης δεδομένων σχετικά με τους βοηθούς στον τομέα της περίθαλψης υγείας**·

3. Να συμβάλει στην ανταλλαγή στοιχείων όσον αφορά τις προσλήψεις και τη διατήρηση εργαζομένων στον τομέα της υγείας

- δρομολογώντας έως το 2013 τη **χαρτογράφηση των καινοτόμων και αποτελεσματικών στρατηγικών πρόσληψης και διατήρησης των εργαζομένων** στον τομέα της περίθαλψης υγείας **με σκοπό την ανταλλαγή ορθών πρακτικών** μεταξύ των κρατών μελών με την προκήρυξη μιας πρόσκλησης υποβολής προσφορών για τη χαρτογράφηση και με τη διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάληψης κοινής δράσης με τα κράτη μέλη·

4. Να στηρίζει την τήρηση της δεοντολογίας κατά την πρόσληψη των εργαζομένων στον τομέα της υγείας

- **Παρέχοντας στήριξη** στα κράτη μέλη για την εφαρμογή του **παγκόσμιου κώδικα πρακτικών του ΠΟΕ** για διεθνή πρόσληψη υγειονομικού προσωπικού με την ανάπτυξη μιας κοινής προσέγγισης.

Ένα σύνολο βασικών ενεργειών για την απασχόληση στις ΤΠΕ

Ικανοποιητική ήταν η πρόοδος που σημειώθηκε όσον αφορά την εφαρμογή της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Ηλεκτρονικές δεξιότητες για τον 21ο αιώνα»⁵⁵. Υπάρχει σήμερα ευρεία συναίνεση ως προς την ανάγκη μιας μακροχρόνιας στρατηγικής της ΕΕ για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες που θα βασίζεται στην ενεργό συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών, των περιφερειών και των κοινωνικών εταίρων για την αξιοποίηση του δυναμικού απασχόλησης των ΤΠΕ.

Πρόθεση της Επιτροπής είναι:

1. Να συστήσει εταιρικές σχέσεις μεταξύ πολλών ενδιαφερόμενων μερών προκειμένου

- Να βελτιώσει την ταυτοποίηση των **αναντιστοιχιών** στην αγορά εργασίας μεταξύ ζήτησης και προσφοράς καθηκόντων που σχετίζονται με τις ΤΠΕ·

- να κινητοποιήσει οργανώσεις και δίκτυα που προσφέρουν **σχεδιασμό, παροχή και πιστοποίηση των πρωτοβουλιών κατάρτισης για δεξιότητες ΤΠΕ**, με ιδιαίτερη έμφαση στην απασχολησιμότητα και την πιστοποίηση άτυπων ικανοτήτων·

- να στηρίξει τις **εκστρατείες ευαισθητοποίησης** (Ευρωπαϊκή εβδομάδα ηλεκτρονικών δεξιοτήτων⁵⁶, Εβδομάδα για την απόκτηση σύνδεσης με το διαδίκτυο) και να **προωθήσει τις σταδιοδρομίες στον τομέα των ΤΠΕ**, ώστε να προσελκύσουν και να συγκρατήσουν τους νέους και τις ομάδες που υποεκπροσωπούνται, όπως είναι οι γυναίκες, οι εργαζόμενοι που βρίσκονται στο μέσο της σταδιοδρομίας τους καθώς και ευάλωτες ομάδες·

2. Να ενισχύσει το ευρωπαϊκό πλαίσιο ηλεκτρονικών δεξιοτήτων

- δημιουργώντας, έως το 2013, ένα εξειδικευμένο τμήμα με θέμα τις σταδιοδρομίες ΤΠΕ στον ιστοχώρο του **πανοράματος ευρωπαϊκών δεξιοτήτων**·

- **αναπτύσσοντας περαιτέρω το 2012 το ευρωπαϊκό πλαίσιο ηλεκτρονικών ικανοτήτων** που έχει εκπονηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης⁵⁷, έτσι ώστε να παράσχει έως το 2013 περιγραφές των ψηφιακών ικανοτήτων, καθώς και ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης για όλους τους εκπαιδευόμενους, τα οποία θα ενσωματωθούν στο προσεχές ευρωπαϊκό διαβατήριο δεξιοτήτων·

- αναπτύσσοντας το 2013 **ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές** για την ηλεκτρονική μάθηση με βάση τις ανάγκες των επιχειρήσεων και τις βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών που καθοδηγούνται από τον κλάδο·

- προωθώντας την παροχή **προσόντων βραχείας εκπαίδευσης**, τόσο στη τριτοβάθμια

⁵⁵ Αξιολόγηση όσον αφορά την εφαρμογή της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες για τον 21ο αιώνα, Οκτώβριος 2010, http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/reports/eskills21_final_report_en.pdf.

⁵⁶ Βλ. <http://eskills-week.ec.europa.eu>.

⁵⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN)

εκπαίδευση όσο και στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ώστε να παρέχονται εστιασμένες και εφαρμοσμένες ηλεκτρονικές δεξιότητες·

3. Να στηρίξει την αύξηση του εργατικού δυναμικού με υψηλές δεξιότητες ΤΠΕ

- αναπτύσσοντας κατά τη διάρκεια του 2012 **σήματα ποιότητας για την κατάρτιση με βάση τον κλάδο των ΤΠΕ** και πιστοποιήσεις συμβατές με το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EQAVET)· και αναπτύσσοντας το 2013 πιλοτικό σχέδιο που θα περιγράψει **με διαδραστικό τρόπο την κατάσταση των πιστοποιήσεων στον τομέα των ΤΠΕ** καθώς και μια ηλεκτρονική εξέταση αυτοαξιολόγησης για όσους δραστηριοποιούνται στον τομέα των ΤΠΕ·

- προωθώντας συνέργειες μεταξύ των δράσεων στους τομείς των δεξιοτήτων ΤΠΕ, της επιχειρηματικότητας και του υπολογιστικού νέφους στο πλαίσιο του επικείμενου σχεδίου δράσης της ΕΕ για **το υπολογιστικό νέφος**·

- αναπτύσσοντας περαιτέρω την **πρωτοβουλία «e-leadership»** (ηλεκτρονική ηγετική ικανότητα) της ΕΕ, που ξεκίνησε το 2012, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν οι επιχειρηματίες, τα διοικητικά στελέχη, όσοι δραστηριοποιούνται στον τομέα των ΤΠΕ και οι προχωρημένοι χρήστες, με έμφαση σε επιχειρήσεις στη φάση της εκκίνησης και τις ΜΜΕ·

4. Να προωθήσει περαιτέρω την ευρύτερη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για επενδύσεις σε δεξιότητες ΤΠΕ

- ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την ψηφιακή κατάρτιση στα εθνικά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και να προωθήσουν την ηλεκτρονική ένταξη μέσω **των επιχειρησιακών προγραμμάτων που στηρίζει το ΕΚΤ για το διάστημα 2014-2020**.